

SAMSTÆÐUÁRSREIKNINGUR RARIK OHF 2020

RARIK OHF - DVERGSHÖFÐA 2 - 110 REYKJAVÍK
KT. 520269-2669

Efnisyfirlit

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra	3	Eiginfjáryfirlit	12
Áritun ríkisendurskoðanda	5	Sjóðstreymisyfirlit	13
Áritun óháðs endurskoðanda	6	Skýringar	14
Rekstrarreikningur ársins 2020	9	Viðauki: Yfirlýsing um stjórnarhætti	40
Yfirlit um heildarafkomu	10	Viðauki: Ófjárhagslegar upplýsingar	44
Efnahagsreikningur	11		

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Rarik ohf. var stofnað 1. ágúst 2006 og tók yfir rekstur og eignir Rafmagnsveitna ríkisins. Meginstarfsemi Rarik, móðurfélagsins, er rekstur dreifiveitu sem starfar skv. lögum nr. 65 frá 2003 og nær dreifiveitusvæðið til meginhluta landsins utan höfuðborgarsvæðisins, Vestfjarða og Reykjaness. Auk þess rekur Rarik fimm hitaveitur, jarðvarmaveitur í Búðardal, Blönduósi og Skagaströnd og á Siglufirði og fjarvarmaveitur á Seyðisfirði og á Höfn í Hornafirði. Framleiðsla og sala rafmagns er í höndum dótturfélagsins Orkusölnunnar ehf. Rarik Orkuþróun ehf. hefur umsjón með einu erlendu verkefni og Ljós- og gagnaleiðari ehf. hefur umsjón með ljósleiðurum sem lagðir hafa verið með jarðstrengjum. Dótturfélögin eru alfarið í eigu Rarik ohf.

Ársreikningurinn hefur að geyma samstæðureikning Rarik ohf. og dótturfélaga. Samkvæmt rekstrarreikningi námu tekjur samstæðunnar 16.268 milljónum króna, rekstrargjöld 13.470 milljónum króna og rekstrarhagnaður fyrir fjármagnsliði nam 2.798 milljónum króna. Fjármagnsgjöld nettó námu 1.612 milljónum króna. Áhrif hlutdeildarfélagssins Landsnets hf. voru jákvæð um 832 milljónir króna. Hagnaður ársins 2020 að teknu tilliti til tekjuskatts nam 1.781 milljónum króna. Þýðingarmunur hlutdeildarfélagss, sem færður er meðal annarra tekna og gjalda færðra á eigið fé, var jákvæður um 529 milljónir króna. Áhrif af endurmati virkjana og breyting á mati hjá hlutdeildarfélagi voru samtals 3.487 milljónir króna og nam því heildarhagnaður ársins 5.797 milljónum króna samkvæmt yfirliti um heildarafkomu ársins 2020.

Eignir samkvæmt efnahagsreikningi námu 78.855 milljónum króna í árslok. Eigið fé samstæðunnar nam 49.722 milljónum króna eða 63% af heildareignum. Stjórn félagsins leggur til að greiddur verði arður til hluthafa á árinu 2021 að fjárhæð 310 milljónum króna. Að öðru leyti er vísað til ársreikningsins varðandi ráðstöfun hagnaðar og breytingar á eigin fé. Hlutfé félagsins nam 5.000 milljónum króna og er það allt í eigu ríkissjóðs og breyttist fjöldi hluthafa ekki á árinu.

Tekjur samstæðunnar lækkuðu milli ára vegna minni raforkusölu og minni tekna af tengigjöldum einnig varð minniháttar samdráttur í tekjum af dreifingu.

Í ársbyrjun varð tjón á rafdreifkerfi samstæðunnar vegna óveðurs sem gekk yfir landið. Hafði það í för með sér umtalsverðan kostnað fyrir samstæðuna. Í kjölfar þess var ákveðið að hraða endurnýjun dreifikerfisins. Kórónuveirufaraldurinn hafði töluverð áhrif á starfsemi samstæðunnar á árinu s.s. hvað varðar vinnutillhögun starfsmanna. Félagið metur það svo að fjárhagsleg áhrif af heimsfaraldrinum hafi ekki verið veruleg. Er það mat félagsins að faraldurinn hafi ekki haft veruleg áhrif á sölu raforkudreifingar eða raforku. Vegna faraldursins ákváðu stjórnvöld að gera áætlun sem miðar að því að flýta uppbyggingu í dreifikerfinu sem koma á til framkvæmda á árunum 2021-2025.

Á árinu keypti Rarik raforkudreifikerfi Rafveitu Reyðarfjarðar og jafnframt keypti Orkusalan ehf. raforkusölu og raforkuframléiðslu Rafveitu Reyðarfjarðar. Í árslok 2020 var tekin í notkun jarðhitaveita á Hornafirði sem leysti af hólmi fjarvarmaveitu sem þar var rekin.

Í árslok 2020 endurmat samstæðan virkjanir sínar og nam fært endurmat 4.512 millj. kr. Áhrif þess að frádregnum tekjuskattsáhrifum voru 3.610 millj. kr. Sjá nánar skýringar 4 og 12.

Helsta óvissa sem félagið stendur frammi fyrir er breytingar á lögum um tekjumörk deifiveitunnar en lagt hefur verið fram frumvarp um breytingu á raforkulögum í samráðsgátt stjórnvalda.

Vísað er til skýringar nr. 28 vegna áhættustýringar samstæðunnar.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra, frh.:

Stjórnarhættir

Stjórn Rarik ohf. leitast við að viðhalda góðum stjórnarháttum og hefur sett sér starfsreglur þar sem valdsvið stjórnar er skilgreint og verksvið gagnvart forstjóra. Starfsreglur stjórnar voru síðast endurskoðaðar í maí 2020. Nánari grein er gerð fyrir stjórnarháttum í sérstakri yfirlýsingu um stjórnarhætti sem fylgir ársreikningnum.

Í stjórn félagsins sitja þrjár konur og tveir karlmenn. Stjórn Rarik ohf. uppfyllir því skilyrði 63. gr. laga um hlutafélög um hlutföll kynja í stjórn.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Í ársreikningalögum er krafa um að í yfirliti með skýrslu stjórnar tiltekinna félaga skuli fylgja upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að leggja mat á þróun, umfang, stöðu og áhrif félagsins í tengslum við umhverfis-, félags- og starfsmannamál. Jafnframt skal gera grein fyrir stefnu félagsins í mannréttindamálum og hvernig félagið spornar við spillingar- og mútumálum. Þá skal yfirlitið hafa að geyma stutta lýsingu á viðskiptalíkani félagsins, ófjárhagslega lykilmælikvarða og fleira. Hafi félagið ekki stefnu í tengslum við eitt eða fleiri mál samkvæmt lagagreininni skal gera skýra og rökstudda grein fyrir því í yfirlitinu. Félagið telst eining tengd almannahagsmunum og fellur undir fyrrnefndar kröfur um upplýsingagjöf sem koma til vegna innleiðingar á tilskipun Evrópusambandsins. Félagið birtir því með ársreikningi þessum sérstakan viðauka: Ófjárhagslegar upplýsingar.

Yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Samkvæmt bestu vitneskju stjórnar og forstjóra er ársreikningur samstæðunnar í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og er það álit stjórnar og forstjóra að ársreikningurinn gefi glögga mynd af eignum, skuldum og fjárhagsstöðu 31. desember 2020 og rekstrarafkomu samstæðunnar og breytingu á handbæru fé á árinu 2020.

Jafnframt er það álit stjórnar og forstjóra að ársreikningurinn og skýrsla stjórnar gefi glöggt yfirlit um þróun og árangur í rekstri félagsins, stöðu þess og lýsi helstu áhættuþáttum sem fyrirtækið býr við.

Stjórn og forstjóri Rarik ohf. hafa í dag yfirfarið samstæðuársreikning félagsins fyrir árið 2020 og staðfesta hann með undirritun sinni og leggja til við aðalfund félagsins að samþykkja ársreikninginn.

Reykjavík, 24. febrúar 2021
Í stjórn Rarik ohf

Birkir Jón Jónsson
formaður

Arndís Soffía Sigurðardóttir

Álfheiður Eymarsdóttir

Kristján L. Möller

Valgerður Gunnarsdóttir

Tryggvi Þór Haraldsson
forstjóri

Áritun ríkisendurskoðanda

Til stjórnar og hluthafa Rarik ohf.

Forsendur, hlutverk og ábyrgð ríkisendurskoðanda

Ríkisendurskoðandi starfar á grundvelli laga nr. 46/2016, um ríkisendurskoðanda og endurskoðun ríkisreikninga, og siðareglur alþjóðasamtaka ríkisendurskoðana

Hlutverk ríkisendurskoðanda er að tryggja að fram fari endurskoðun og eftirlit í samræmi við 4. gr. laganna. Ríkisendurskoðandi ber húsbóndaábyrgð á störfum þeirra endurskoðenda sem starfa hjá Ríkisendurskoðun og framkvæma endurskoðun á grundvelli laga um endurskoðendur og endurskoðun, lögum um ársreikninga og þeim almennu reglum sem þeir hlíta samkvæmt alþjóðlegum endurskoðunarstöðlum.

Kannað var hvort rekstur félagsins var í samræmi við þau lög sem um félagið gilda og eftir atvikum fjárlög og fjáráukalög sbr. meginreglur laga nr. 46/2016 og lög um opinber fjármál nr. 123/2015

Endurskoðunin byggði á verk- og tímaáætlun sem stjórn félagsins var kynnt og er framkvæmd í samræmi við lög nr. 46/2016 um ríkisendurskoðanda og endurskoðun ríkisreikninga og lög nr. 94/2019 um endurskoðendur og endurskoðun.

Ríkisendurskoðun, 24. febrúar 2021

Skúli Eggert Þórðarson
ríkisendurskoðandi

Áritun óháðs endurskoðenda

Til stjórnar og hluthafa Rarik ohf.

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi samstæðuársreikning Rarik ohf. fyrir árið 2020. Ársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning og yfirlit um heildarafkomu, efnahagsreikning, eiginfjárfirlit, sjóðstreymisfirlit, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af efnahag samstæðunnar 31. desember 2020, afkomu hennar og breytingu á handbæru fé á árinu 2020, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu.

Álitið er í samræmi við skýrslu okkar til endurskoðunarnefndar og stjórnar.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt þeim stöðlum er nánar lýst í kaflanum um ábyrgð endurskoðanda hér á eftir. Við erum óháðir Rarik ohf. og í samræmi við settar siðareglur fyrir endurskoðendur höfum við uppfyllt ákvæði þeirra. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að undirbyggja álit okkar.

Megináherslur við endurskoðunina

Megináherslur við endurskoðunina eru þau atriði, sem að okkar faglega mati, hafa mesta þýðingu fyrir endurskoðun okkar á ársreikningi samstæðunnar árið 2020. Þessi atriði voru yfirfarin við endurskoðun á samstæðuársreikningnum og höfð til hliðsjónar við ákvörðun á viðeigandi álit á honum. Í áritun okkar látum við ekki í ljós sérstakt álit á hverju þeirra fyrir sig.

Virðismat virkjana og veitukerfa

Virkjanir og veitukerfi eru verðmætustu eignir samstæðunnar og virðismat þeirra er háð mati stjórnenda og því teljum við það vera megináherslu við endurskoðun okkar.

Virkjanir og veitukerfi samstæðunnar eru færð samkvæmt endurmatsaðferð og nam bókfært verð þeirra í árslok 2020 58,2 ma. kr. sem nemur um 74% af efnahagsreikningi félagsins.

Endurmat er framkvæmt með reglubundnum hætti, þegar stjórnendur meta það að verulegar breytingar hafi orðið á rekstrarvirði eignanna. Mat á rekstrarvirði eignanna er byggt á sjóðstreymisgreiningu. Það er mat stjórnenda að ekki séu forsendur til þess að endurmeta veitukerfi samstæðunnar en að endurmeta bæri virkjanir um 4,5 ma. kr. Óháður sérfróður aðili var fenginn til að reikna tekjuvirði eigna til staðfestingar á mati stjórnenda.

Að því er varðar mat á virði eignanna, vísun við að öðru leyti í skýringu 12 um rekstrarfjármuni, skýringu 4 um forsendur endurmats og næmni og í skýringu 33 e) og h) um mikilvægar reikningsskilaaðferðir.

Hvernig við endurskoðuðum virðismat virkjana og veitukerfa

Endurskoðun okkar beindist að mati stjórnenda á rekstrarvirði virkjana og veitukerfa við árslok 2020. Við fórum yfir aðferðafræði virðismatsins og hvort breytingar hafi orðið á henni á milli ára. Við fórum jafnframt yfir helstu forsendur stjórnenda fyrir matinu.

Við máttum hvort útreikningar virðismats væru unnir í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla og einnig lögðum við mat á hvort skýringar í ársreikningnum varðandi virðismatið væru viðeigandi.

Við höfum einnig yfirfarið mat stjórnenda á eignfærslum og afskriftum virkjana og veitukerfa sem og endurmats og hvort það samræmist alþjóðlegum reikningsskilastöðlum.

Áritun óháðs endurskoðanda, frh.:

Aðrar upplýsingar

Stjórn og forstjóri bera ábyrgð á öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar innifela skýrslu stjórnar og aðrar upplýsingar sem finna má í viðauka með ársreikningnum. Álit okkar á ársreikningnum nær ekki yfir aðrar upplýsingar og við ályktum hvorki um, né veitum staðfestingu á efni þeirra ef frá er talin sú staðfesting varðandi skýrslu stjórnar sem fram kemur hér að neðan.

Í tengslum við endurskoðun okkar berum við ábyrgð á að lesa framangreindar upplýsingar og skoða hvort þær séu í verulegu ósamræmi við ársreikninginn eða þekkingu okkar sem við höfum aflað við endurskoðunina eða virðast að öðru leyti innifela verulegar skekkjur. Ef við komumst að þeirri niðurstöðu, byggt á þeirri vinnu, að það séu verulegar skekkjur í öðrum upplýsingum ber okkur að skýra frá því. Það er ekkert sem við þurfum að skýra frá hvað þetta varðar.

Við staðfestum að samkvæmt okkar bestu vitund eru í skýrslu stjórnar sem fylgir ársreikningi þessum veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Ábyrgð stjórnar og forstjóra á ársreikningnum

Stjórn og forstjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga. Stjórn og forstjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins eru stjórn og forstjóri ábyrg fyrir því að meta rekstrarhæfi Rarik ohf. Ef við á, skulu stjórn og forstjóri setja fram viðeigandi skýringar um rekstrarhæfi og hvers vegna þau ákváðu að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu ársreikningsins, nema stjórn og forstjóri hafi ákveðið að leysa félagið upp eða hætta starfsemi, eða hafi enga aðra raunhæfa möguleika.

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar. Nægjanleg víska er mikil víska, en ekki trygging þess að endurskoðun sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda ársreikningsins, einar og sér eða samanlagðar.

Áritun endurskoðanda, frh.:

Endurskoðun okkar er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla og hún byggir á faglegri dómgreind og gagnrýni. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

- Greinum og metum hættuna á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, skipuleggjum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeirri hættu og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að undirbyggja álit okkar. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, fölsun, villandi framsetningu ársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé fram hjá innri eftirlitsaðgerðum.
- Öflum skilnings á innra eftirliti, í þeim tilgangi að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits félagsins.
- Metum hvort reikningsskilaaðferðir og reikningshaldslegt mat stjórnenda ásamt tengdum skýringum séu viðeigandi.
- Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi félagsins. Engin ástæða er til að efast um forsendur stjórnenda um rekstrarhæfi samstæðunnar.
- Metum í heild sinni hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum, metum framsetningu, uppbyggingu, innihald og þar með talið skýringar með tilliti til glöggrar myndar.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og mikilvæg atriði sem komu upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti sem komu fram í endurskoðuninni, ef við á.

Við höfum einnig lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur siðareglna um óhæði og höfum miðlað til þeirra upplýsingum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega haft áhrif á óhæði okkar og þar sem viðeigandi er, hvaða varnir við höfum sett til að tryggja óhæði okkar.

Af þeim atriðum sem við höfum upplýst stjórn og endurskoðunarnefnd um, lögðum við mat á hvaða atriði höfðu mesta þýðingu í endurskoðuninni á yfirstandandi ári og eru það megináherslur í endurskoðuninni. Við lýsum þessum atriðum í áritun okkar nema lög og reglur leyfi ekki að upplýst sé um slík atriði eða í undantekningartilfellum þegar endurskoðandinn metur að ekki skuli upplýsa um viðkomandi atriði þar sem neikvæðar afleiðingar upplýsinganna eru taldar vega þyngra en almannahagsmunir.

Ríkisendurskoðun, 24. febrúar 2021

Óskar Sverrisson
endurskoðandi

Rekstrarreikningur ársins 2020

	Skýr.	2020	2019
Rekstrartekjur			
Raforkusala		5.036.654	5.392.349
Dreifing raforku		9.485.944	9.309.508
Sala á heitu vatni		652.470	670.154
Aðrar tekjur	6	1.092.581	1.404.581
		16.267.648	16.776.593
 Rekstrargjöld			
Orkukaup og orkuframleiðsla		4.314.711	4.553.883
Rekstur veitukerfa		7.151.331	6.811.488
Annar rekstrarkostnaður		2.003.871	1.910.302
	7	13.469.914	13.275.673
Rekstrarhagnaður		2.797.734	3.500.919
 Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)			
Fjármunatekjur		63.849	278.370
Fjármagnsgjöld		(1.675.906)	(1.337.411)
	10	(1.612.058)	(1.059.041)
Hagnaður fyrir áhrif hlutdeildarfélag og tekjuskatt		1.185.676	2.441.879
Áhrif hlutdeildarféлага	14	832.079	770.225
Hagnaður fyrir tekjuskatt		2.017.756	3.212.104
Tekjuskattur	11	(237.008)	(486.230)
Hagnaður ársins		1.780.746	2.725.875
 Hagnaður á hlut			
Grunnhagnaður og þynntur hagnaður á hlut	22	0,36	0,55
 EBITDA og afskriftir			
Rekstrarhagnaður		2.797.734	3.500.919
Afskriftir	9	2.473.311	2.239.472
EBITDA		5.271.045	5.740.392

Skýringar á bls. 14 til 39 eru óaðskiljanlegur hluti ársreikningsins

Yfirlit um heildarafkomu ársins 2020

	Skýr.	2020	2019
Hagnaður ársins		<u>1.780.746</u>	<u>2.725.875</u>
Aðrar tekjur og gjöld færð á eigið fé			
<i>Sem kunna að verða endurflokkaðar í rekstrarreikning</i>			
Þýðingarmunur hlutdeildarfélaganna	14	<u>529.124</u>	<u>377.952</u>
<i>Sem ekki verða endurflokkaðar í rekstrarreikning</i>			
Endurmat fastafjármuna	12	4.512.000	0
Hlutdeild í endurmati Landsnets	14	(122.787)	0
Tekjuskattur af endurmati fastafjármuna	11	(902.400)	0
		<u>3.486.813</u>	<u>0</u>
Heildarhagnaður ársins		<u><u>5.796.683</u></u>	<u><u>3.103.827</u></u>

Skýringar á bls. 14 til 39 eru óaðskiljanlegur hluti ársreikningsins

Efnahagsreikningur 31. desember 2020

	Skýr.	2020	2019
Eignir			
Óefnislegar eignir	13	657.005	466.474
Rekstrarfjármunir	12	59.397.461	50.030.510
Eignarhlutir í hlutdeildarfélagi	14	11.592.805	10.641.436
Eignarhlutir í öðrum félögum	15	37.134	37.134
Skuldabréfaeign	17	14.398	15.595
Fastafjármunir samtals		71.698.804	61.191.150
Birgðir	18	1.116.955	1.183.173
Næsta árs afborgun skuldabréfaeignar	17	1.167	1.167
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	19	2.493.103	2.762.029
Markaðsverðbréf	20	2.021.542	2.735.694
Handbært fé	20	1.522.944	432.665
Veltufjármunir samtals		7.155.710	7.114.727
Eignir samtals		78.854.514	68.305.877
Eigið fé			
Hlutfé		5.000.000	5.000.000
Yfirverðsreikningur		6.756.019	6.756.019
Endurmatsreikningur		15.598.018	12.738.560
Pýðingarmunur		58.261	(470.862)
Bundinn hlutdeildarreikningur		7.561.156	5.981.687
Óráðstafað eigið fé		14.748.835	13.920.201
Eigið fé samtals	21	49.722.289	43.925.605
Langtímaskuldir			
Skuldir til langs tíma	23	21.860.816	18.006.708
Skuldbinding vegna niðurrifs	25	876.986	835.329
Tekjuskattsskuldbinding	16	1.412.120	597.268
Leiguskuldbinding	24	177.272	282.511
Lífeyrisskuldbinding	26	54.293	42.780
Langtímaskuldir samtals		24.381.486	19.764.595
Skammtímaskuldir			
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	27	2.409.264	2.395.341
Tekjuskattur til greiðslu	11	329.498	561.613
Næsta árs afborganir skulda við lánastofnanir	23	1.879.696	1.529.276
Næsta árs afborganir leiguskuldbindinga	24	132.281	129.446
Skammtímaskuldir samtals		4.750.738	4.615.677
Skuldir samtals		29.132.224	24.380.272
Eigið fé og skuldir samtals		78.854.514	68.305.877

Skýringar á bls. 14 til 39 eru óaðskiljanlegur hluti ársreikningsins

Eiginfjáryfirlit árið 2020

	Hlutfé	Yfirverðs- reikningur	Endurmats- reikningur	Þýðingar- munur	Bundinn hlutdeildar- reikningur	Óráðstafað eigið fé	Samtals
1. janúar til 31. desember 2019							
Eigið fé 1. janúar 2019	5.000.000	6.756.019	13.241.506	(848.814)	4.697.649	12.285.419	41.131.779
Heildarhagnaður ársins			0	377.952	0	2.725.875	3.103.827
Hlutdeild í hagnaði flutt á bundinn hlutdeildarreikning				0	1.410.406	(1.410.406)	0
Arður móttækinn frá dóttur- og hlutdeildarfélagum					(430.108)	430.108	0
Endurmat leyst upp á móti afskriftum og tekjuskatti			(502.945)		303.739	199.206	0
Greiddur arður 0,06 kr á hlut						(310.000)	(310.000)
Eigið fé 31. desember 2019	<u>5.000.000</u>	<u>6.756.019</u>	<u>12.738.561</u>	<u>(470.862)</u>	<u>5.981.687</u>	<u>13.920.202</u>	<u>43.925.605</u>

1. janúar til 31. desember 2020

Eigið fé 1. janúar 2020	5.000.000	6.756.019	12.738.561	(470.862)	5.981.687	13.920.202	43.925.605
Heildarhagnaður ársins			3.486.813	529.124	0	1.780.746	5.796.683
Hlutdeild í hagnaði flutt á bundinn hlutdeildarreikning				0	1.682.024	(1.682.024)	0
Arður móttækinn frá dóttur- og hlutdeildarfélagum					(537.047)	537.047	0
Endurmat leyst upp á móti afskriftum og tekjuskatti			(627.355)		434.491	192.864	0
Eigið fé 31. desember 2020	<u>5.000.000</u>	<u>6.756.019</u>	<u>15.598.018</u>	<u>58.261</u>	<u>7.561.155</u>	<u>14.748.835</u>	<u>49.722.289</u>

Skýringar á bls. 14 til 39 eru óaðskiljanlegur hluti ársreikningsins

Sjóðstreymisyfirlit ársins 2020

	Skýr.	2020	2019
Rekstrarhreyfingar			
Hagnaður ársins		1.780.746	2.725.875
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á fjárstreymi:			
Söluhagnaður eigna	(28.120)	(25.844)
Breyting niðurrifsskuldbindingar	25 (44.427)	(45.384)
Breyting lífeyrisskuldbindingar	26	11.513	(18.352)
Afskriftir	9	2.473.311	2.239.472
Áhrif hlutdeildarfélags	14 (832.079)	(770.225)
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	10	1.612.058	1.059.041
Tekjuskattur	11	237.009	486.230
Hreint veltufé frá rekstri fyrir vexti og skatta		5.210.010	5.650.812
Birgðir, lækkun (hækkun)		66.218	(173.995)
Skammtímakröfur, lækkun (hækkun)		267.625	(330.612)
Skammtímaskuldir, (lækkun) hækkun	(9.573)	493.598
Handbært fé frá rekstri fyrir vexti og skatta		5.534.280	5.639.803
Innheimtar vaxtatekjur		14.403	22.224
Greidd vaxtagjöld	(688.898)	(733.667)
Greiddur tekjuskattur	(556.675)	(621.493)
Handbært fé frá rekstri		4.303.110	4.306.865
Fjárfestingarhreyfingar			
Fjárfesting í rekstrarfjármunum	12 (7.308.908)	(5.466.311)
Fjárfesting í óefnislegum eignum	13 (196.846)	(77.090)
Söluverð seldra rekstrarfjármuna		30.181	31.029
Afborganir skuldabréfa		1.167	1.166
Markaðsverðbréf, (hækkun) lækkun		762.839	3.116.725
Mótttekinn arður		287.754	180.815
Fjárfestingarhreyfingar	(6.423.813)	(2.213.666)
Fjármögnunarhreyfingar			
Greiddur arður	21	0	(310.000)
Ný langtímalán	23	4.900.000	0
Afborganir langtímalána	23 (1.572.743)	(1.745.916)
Afborganir leiguskuldbindinga	24 (117.503)	(108.016)
Fjármögnunarhreyfingar		3.209.754	(2.163.932)
Hækkun (lækkun) á handbæru fé		1.089.052	(70.733)
Gengismunur af handbæru fé		1.227	3.845
Handbært fé í ársbyrjun		432.665	499.554
Handbært fé í lok ársins		1.522.944	432.665

Skýringar á bls. 14 til 39 eru óaðskiljanlegur hluti ársreikningsins

Skýringar

1. Félagið

Rarik ohf. er opinbert hlutafélag með lögheimili að Dvergshöfða 2 í Reykjavík. Samstæðuársreikningur félagsins fyrir árið 2020 hefur að geyma ársreikning félagsins og dótturfélaga þess sem vísað er til í heild sem „samstæðunnar“ og til einstakra félaga sem „samstæðufélaga“ og hlutdeild samstæðunnar í hlutdeildarfélagi. Aðalstarfsemi samstæðunnar er framleiðsla, sala og dreifing á raforku og heitu vatni til neytenda.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

a. Yfirlýsing um að alþjóðlegum reikningsskilastaðlum sé fylgt

Ársreikningur samstæðunnar er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu.

Stjórn félagsins staðfesti ársreikninginn 24. febrúar 2021.

Veittar eru upplýsingar um reikningsskilaaðferðir samstæðunnar í skýringu 33.

b. Grundvöllur matsaðferða

Reikningsskil samstæðunnar eru gerð á grundvelli kostnaðarverðs, að því undanskildu að eignarhlutir í öðrum félögum og markaðsverðbréf eru færð á gangvirði gegnum rekstrarreikning og virkjanir og dreifikerfi samstæðunnar eru færð á endurmetnu kostnaðarverði. Fjallað er um mat á gangvirði í skýringu nr. 4.

c. Starfrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Ársreikningur samstæðunnar er birtur í íslenskum krónum, sem er starfrækslugjaldmiðill félagsins. Allar fjárhæðir eru birtar í þúsundum króna nema annað sé tekið fram.

d. Mat og ákvarðanir stjórnenda við beitingu reikningsskilaaðferða

Gerð ársreiknings í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Endanlegar niðurstöður kunna að verða frábrugðnar þessu mati.

Mat og forsendur þess eru endurskoðaðar reglulega og eru áhrifin af breytingum færð á því tímabili sem breyting er gerð og jafnframt á síðari tímabilum ef breytingin hefur áhrif á þau.

Upplýsingar um mat stjórnenda og ákvarðanir teknar við beitingu reikningsskilaaðferða sem hafa veruleg áhrif á ársreikninginn er að finna í eftirfarandi skýringum:

- Skýring nr. 4 - ákvörðun gangvirðis
- Skýring nr. 25 - skuldbinding vegna niðurrifs

3. Breytingar á reikningsskilaaðferðum

Nokkrir nýjir reikningsskilastaðlar tóku gildi 1. janúar 2020 innleiðing þeirra hafði ekki veruleg áhrif á reikningsskil samstæðunnar.

Skýringar, frh.:

4. Ákvörðun gangvirðis

Nokkrar reikningsskilaaðferðir og skýringar félagsins krefjast þess að gangvirði sé ákvarðað, bæði fyrir fjáreignir og fjárskuldir og aðrar eignir og skuldir. Gangvirði hefur verið ákvarðað vegna mats og/eða skýringa samkvæmt eftirfarandi aðferðum. Þar sem við á eru frekari upplýsingar um forsendur gangvirðis eigna eða skulda í skýringum um viðkomandi eignir eða skuldir.

a. Rekstrarfjármunir

Gangvirði framleiðslukerfa sem sætt hafa sérstöku endurmati er ákvarðað út frá tekjuvirði viðkomandi eignar. Það felur í sér að lagt er mat á tekjustrauma af viðkomandi eign og þeir núvirtir með viðeigandi ávöxtunarkröfu.

Dreifiveita

Rekstrarfjármunir dreifiveitu voru endurmetnir miðað við 31. desember 2012. Endurmatið var unnið af starfsmönnum félagsins. Endurmatið er miðað við endurmatsgrunn eigna félagsins fyrir Orkustofnun. Endurmat eigna dreifiveitu á árinu 2012 nam 3.474 milljónum kr. Óháðir sérfræðingar voru fengnir til að meta hvort vísbendingar væru um virðisrýrnun með því að meta nýtingarvirði eigna dreifiveitu. Við mat á nýtingarvirði rekstrarfjármuna dreifiveitunnar var litið til tekjumarkna dreifiveitu sem lýst er í skýringu 33 k). Við ákvörðun núvirðis dreifiveitu var notast við meðaltalsfjármagnskostnað 5,01%. Vöxtur tekna dreifiveitu var metinn 0,4% - 7,9% árin 2013- 2035 en enginn vöxtur eftir það. EBITDA-hlutfall var metið 34% til 44% á spátímabilinu. Gert er ráð fyrir að nýting tekjumarkna félagsins sé 100% frá árinu 2017. Ekki voru vísbendingar á virðisrýrnun miðað við framangreindar forsendur.

Virkjanir

Samstæðan endurmat virkjanir sínar miðað við 31.12.2020. Endurmat var framkvæmt af óháðum sérfræðingum og var stuðst við núvirt sjóðsflæði af hverri einstakri virkjun. Við mat á sjóðsflæði á virkjunum var miðað við væntar framtíðartekjur af sölu raforku miðað við áætlanir stjórnenda, við matið var gert ráð fyrir að tekjur þróist í samræmi við verðþróun og því ekki gert ráð fyrir raunvexti tekna. Við mat á rekstrarkostnaði var tekið tillit til sögulegrar reynslu úr rekstri hvernar virkjunar. Eftirstöðvar nýtingartíma hvernar virkjunar var metinn út frá ástandi hvernar virkjunar fyrir sig. Veginn fjármagnskostnaður til núvirðingar (WACC) var metinn 5,5%. Við mat á WACC var litið til almennra viðmiða á Íslandi við mat á sambærilegum eignum sem er 60-70% skuldsetningarlutfall. Kostnaður lánsfjármögnunar var metinn 3,5% fyrir skatt og eiginfjárfrafa var metin 10,5%. Við mat á eiginfjárfrafu var beta ákvörðuð út frá samanburði við sambærileg félög á markaði erlendis, almennt markaðsálag var metið 6,5% og sérstakt áhættuálag var metið 1,8-2,0%. Niðurstaðan var sú að verðmæti virkjana félagsins sé 14.318 millj. kr.

Breyting eftirfarandi forsendna hefði eftirfarandi áhrif á niðurstöðu matsins:

Hækkun
(lækkun)

WACC hækkun 0,5%	(897.000)
WACC lækkun 0,5%		1.000.000
Raforkuverð hækkun 5%	(977.000)
Raforkuverð lækkun 5%		977.000

b. Fjárfestingar í hlutabréfum

Gangvirði fjáreigna, þar sem gangvirðisbreytingar eru færðar í rekstrarreikning, er fundið með hliðsjón af markaðsverði þeirra á uppgjörssdegi.

c. Viðskiptakröfur og aðrar kröfur

Gangvirði viðskiptakrafna og annarra krafna er metið á núvirði vænts framtíðargreiðslufláðis, sem afvaxtað er á markaðsvöxtum uppgjörssdags.

d. Fjárskuldir sem ekki eru afleiðusamningar

Gangvirði fjárskulda, sem einungis er ákvarðað vegna skýringa, er reiknað með því að núvirða framtíðargreiðslur höfuðstóls og vaxta með markaðsvöxtum á uppgjörssdegi.

Skýringar, frh.

5. Starfsþáttayfirlit

Starfsþáttaupplýsingar eru birtar eftir rekstrarsviðum samstæðunnar samkvæmt skipulagi og innri upplýsingagjöf hennar. Félagið hefur eftirfarandi starfsþætti:

Raforkudreifing

Til orkudreifingar telst sá hluti starfseminnar sem er háður sérleyfi um dreifingu rafmagns samkvæmt raforkulögum, án þátttöku í sameiginlegri starfsemi s.s. yfirstjórn.

Raforkusala

Undir raforkusölu fellur sala og framleiðsla raforku.

Annað

Undir annað telst rekstur hitaveitna, kostnaður við yfirstjórn, rekstur stoðdeilda, tekjur vegna nýrra viðskiptavina og önnur starfsemi.

Rekstrarstarfsþættir

	Raforkudreifing	Raforkusala	Annað	Samtals
Árið 2020				
Tekjur frá viðskiptamönnum	9.485.944	5.036.654	1.745.050	16.267.648
Innri sala	12.178	678.310	163.369	853.857
Tekjur samtals	9.498.122	5.714.963	1.908.420	17.121.504
Rekstrarafkoma starfsþátta	1.954.857	972.563	(129.687)	2.797.734
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld samtals				(1.612.058)
Áhrif hlutdeildarféлага				832.079
Tekjuskattur				(237.008)
Hagnaður ársins				1.780.746
Eignir starfsþátta	38.371.268	14.560.485	7.122.713	60.054.466
Óskiptar eignir				18.800.048
Eignir samtals	38.371.268	14.560.485	7.122.713	78.854.514
Óskiptar skuldir				29.132.224
Fjárfestingar	5.162.496	616.474	1.529.938	7.308.908
Afskriftir	1.824.897	229.337	412.762	2.466.995
Árið 2019				
Tekjur frá viðskiptamönnum	9.309.508	5.392.349	2.074.735	16.776.593
Innri sala	12.272	622.614	162.781	797.667
Tekjur samtals	9.321.780	6.014.964	2.237.516	17.574.260
Rekstrarafkoma starfsþátta	2.326.084	1.121.354	53.481	3.500.919
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld samtals				(1.059.041)
Áhrif hlutdeildarféлага				770.225
Tekjuskattur				(486.230)
Hagnaður ársins				2.725.875
Eignir starfsþátta	35.143.519	9.661.347	5.692.118	50.496.984
Óskiptar eignir				17.808.893
Eignir samtals	35.143.519	9.661.347	5.692.118	68.305.877
Óskiptar skuldir				24.821.184
Fjárfestingar	2.894.577	141.206	709.295	3.745.078
Afskriftir	1.514.891	230.949	208.942	1.954.782

Skýringar, frh.:
6. Aðrar tekjur

Aðrar tekjur greinast þannig:	2020	2019
Tengigjöld	541.373	795.787
Seld þjónusta	523.088	582.950
Söluhagnaður rekstrarfjármuna	28.120	25.844
	<u>1.092.581</u>	<u>1.404.581</u>

7. Rekstrarkostnaður
Rekstrarkostnaður greinist þannig eftir eðli kostnaðar:

Orkuflutningur	2.305.736	2.358.543
Orkukaup	3.791.910	4.038.854
Laun og launatengd gjöld	2.610.022	2.406.924
Niðurfærsla krafna og endanlega afskrifaðar kröfur (Sjá skýringu 28)	(200)	0
Annar kostnaður	2.295.451	2.231.880
Afskriftir og virðisrýrnun	2.466.995	2.239.472
Rekstrarkostnaður samtals	<u>13.469.914</u>	<u>13.275.673</u>

8. Laun og launatengd gjöld
Laun og launatengd gjöld greinast þannig:

Laun	2.623.291	2.400.524
Greitt í lífeyrissjóði vegna iðgjaldatengdra lífeyriskerfa	387.010	355.837
Önnur launatengd gjöld	298.646	288.889
Áfallið orlof breyting	66.943	20.507
Kostnaður vegna réttindatengdra lífeyriskerfa sbr. skýringu 26	13.694	(12.583)
Laun og launatengd gjöld greinast samtals	<u>3.389.584</u>	<u>3.053.174</u>

Laun skiptast þannig:

Rekstur veitukerfa	1.343.366	1.284.573
Orkukaup og orkuframleiðsla	163.831	149.640
Annar rekstrarkostnaður	1.102.825	972.711
Eignfært á framkvæmdir	779.562	646.250
Laun og launatengd gjöld samtals	<u>3.389.584</u>	<u>3.053.174</u>

Ársverk	216	207
---------------	-----	-----

Laun stjórnna, forstjóra og framkvæmdastjóra voru sem hér segir í millj. kr.:

Laun stjórnar móðurfélagsins	12	13
Laun stjórnna dótturfélaga	8	8
Laun forstjóra	24	23
Laun aðstoðarforstjóra og fimm framkvæmdastjóra.....	126	125

Kynjaskipting starfsmanna:	Konur	Karlar	Samtals
Stjórnendur samkvæmt skipuriti í árslok 2020.....	9	34	43
Stjórnendur samkvæmt skipuriti í árslok 2019.....	8	33	41
Starfsmenn í árslok 2020.....	44	170	214
Starfsmenn í árslok 2019.....	43	169	212

Skýringar, frh.:

9. Afskriftir

<i>Afskriftir skiptast þannig á rekstrarliði:</i>	2020	2019
Rekstur veitukerfa	1.991.046	1.778.659
Orkukaup og orkuframleiðsla	220.697	211.209
Annar rekstrarkostnaður	261.568	249.604
Afskriftir færðar í rekstrarreikning	<u>2.473.311</u>	<u>2.239.472</u>

10. Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld greinast þannig:

Vaxtatekjur af fjáreignum skráðum á afskrifuðu kostnaðarverði	14.403	31.643
Tekjur af markaðsverðbréfum	48.739	236.020
Tekjur af eignarhlutum	707	707
Matsbreyting eignarhluta	0	10.000
Fjármunatekjur samtals	<u>63.849</u>	<u>278.370</u>
Vaxtagjöld	(703.741)	(723.149)
Verðbætur	(571.481)	(453.726)
Vextir af niðurrifsskuldbindingu	(86.084)	(75.837)
Gengismunur	(314.600)	(84.699)
Fjármagnsgjöld samtals	<u>(1.675.906)</u>	<u>(1.337.411)</u>
Hrein fjármagnsgjöld samtals	<u>(1.612.057)</u>	<u>(1.059.041)</u>

11. Tekjuskattur

Tekjuskattur í rekstrarreikningi greinist þannig:

Frestaður tekjuskattur

Tekjuskattur ársins	92.489	75.384
Frestaður tekjuskattur	<u>92.489</u>	<u>75.384</u>

Tekjuskattur til greiðslu

Tekjuskattur ársins	(329.498)	(561.613)
Tekjuskattur til greiðslu samtals	<u>(329.498)</u>	<u>(561.613)</u>

Tekjuskattur í rekstrarreikningi samtals	<u>(237.008)</u>	<u>(486.230)</u>
--	-------------------	-------------------

Afstemming á virku skatthlutfalli

	2020	2019
Hagnaður ársins	1.780.746	2.725.875
Tekjuskattur	237.008	486.230
Hagnaður án tekjuskatts	<u>2.017.755</u>	<u>3.212.105</u>
Tekjuskattur skv. gildandi skatthlutfalli	20,0% (403.551)	20,0% (642.421)
Áhrif hlutdeildarfélags	(8,2%) 166.416	(4,8%) 154.045
Áhrif eignarhluta og aðrir liðir	(0,0%) 127	(0,1%) 2.146
Virkur tekjuskattur	11,7% <u>(237.008)</u>	15,1% <u>(486.230)</u>

Tekjuskattur færður á meðal annarra tekna og gjalda færðra á eigið fé greinist þannig:

Tekjuskattur af endurmati	<u>(902.400)</u>	<u>0</u>
---------------------------------	-------------------	----------

Skýringar, frh.:

12. Rekstrarfjármunir

Rekstrarfjármunir greinast þannig:

	Leigugeignir	Virkjanir	Veitukerfi	Aðrir rekstrarfjármunir	Samtals
Kostnaðarverð					
Staða 1. janúar 2019	0	10.763.849	44.283.210	2.230.798	57.277.857
Innleiðing IFRS 16	439.129				439.129
Viðbætur á tímabilinu	70.294	267.267	5.013.566	185.479	5.536.606
Endurmat leiguskulda	10.550				10.550
Selt og aflagt			(42)	(5.143)	(5.185)
Staða 31. desember 2019	519.973	11.031.116	49.296.734	2.411.134	63.258.957
Staða 1. janúar 2020	519.973	11.031.116	49.296.734	2.411.134	63.258.957
Viðbætur á tímabilinu		483.684	6.620.234	204.990	7.308.908
Endurmat, virkjana		4.512.000			4.512.000
Jöfnun afskrifta vegna endurmats ..		(1.616.963)			(1.616.963)
Endurmat leiguskulda	15.099				15.099
Selt og aflagt				(2.061)	(2.061)
Staða 31. desember 2020	535.072	14.409.837	55.916.967	2.614.063	73.475.939
Afskriftir					
Staða 1. janúar 2019	0	1.192.899	8.714.449	1.081.626	10.988.974
Afskriftir ársins	115.964	207.880	1.754.999	160.629	2.239.472
Staða 31. desember 2019	115.964	1.400.779	10.469.448	1.242.255	13.228.446
Staða 1. janúar 2020	115.964	1.400.779	10.469.448	1.242.255	13.228.446
Jöfnun afskrifta vegna endurmats ..		(1.616.963)			(1.616.963)
Afskriftir ársins	120.882	216.184	1.968.247	161.682	2.466.995
Staða 31. desember 2020	236.846	0	12.437.695	1.403.937	14.078.478
Bókfært verð					
1. janúar 2019	0	9.570.950	35.568.761	1.149.172	46.288.882
31. desember 2019/1. janúar 2020 .	404.009	9.630.337	38.827.286	1.168.879	50.030.510
31. desember 2020	298.226	14.409.837	43.479.273	1.210.126	59.397.460
Bókfært verð án endurmats					
31. desember 2019	404.009	5.248.943	34.097.599	1.019.550	40.366.092
31. desember 2020	298.226	6.308.294	38.970.749	1.065.639	46.344.682

Fasteignamat og vátryggingarverð

Fasteignamat þeirra eigna samstæðunnar sem metnar eru í fasteignamati nam um 4,2 milljörðum króna (2019: 3,5 milljörðum króna). Vátryggingarfjárhæð eigna samstæðunnar er um 9,7 milljarðar króna (2019: 9,6 milljarðar króna). Vátryggingarfjárhæð viðlagatryggingar rekstrarfjármuna samstæðunnar nam um 86,8 milljörðum króna í árslok 2020 (2019: 80,3 milljörðum króna).

Veðsetningar

Engin veðskuldabréf eru hjá samstæðunni í árslok 2020 og engar eignir veðsettar.

Endurmetnar eignir

Stjórnendur yfirfóru í árslok 2020 hvort þær aðstæður væru til staðar að endurmeta bæri rekstrarfjármuni félagsins sem færðir eru á endurmetnu kostnaðarverði. Lagt var mat á virði veitukerfa og kannað hvort það væri verulega umfram bókfært virði þeirra. Það er mat stjórnenda að forsendur séu ekki til þess að endurmeta veitukerfi samstæðunnar en að endurmeta bæri virkjanir samstæðunnar um 4.512 millj. kr. Sjá nánari umfjöllun um forsendur endurmats og næmni í skýringu 4.

Skýringar, frh.:

13. Óefnislegar eignir

	Viðskipta- sambönd	Hugbúnaður	Samtals
Bókfært verð 1.1.2019	0	389.384	389.384
Viðbót á árinu	0	77.090	77.090
Bókfært verð 31.12.2019	0	466.474	466.474
Yfirtekið við kaup á rekstri Rafveitu Reyðarfjarðar	126.300	0	126.300
Viðbót á árinu	0	70.546	70.546
Afskrifað á árinu	(6.315)	0	(6.315)
Heildarverð 31.12.2020	119.985	537.020	657.005

Hugbúnaður að bókfærðu verði 537 millj. kr. eru fjárfesting í nýju reikningagerðarkerfi sem ekki hefur verið tekið í notkun.

14. Hlutdeildarfélag

Hlutdeild félagsins í hagnaði hlutdeildarfélagsins Landsnets hf. nam 832 millj. kr. (2019: hagnaður 770 millj. kr.) og hlutdeild í öðrum tekjum og gjöldum færðra á eigið fé var neikvæð um 131 millj. kr. (2019: jákvæð um 7 millj. kr.) Þýðingarmunur færður meðal annarrar heildarafkomu var jákvæður um 538 millj. kr. (2019: jákvæður 385 millj. kr.). Landsnet hf. hefur skilgreint starfrækslugjaldmiðil sinn sem USD frá og með 1. janúar 2016. Af þeim sökum er færður þýðingarmunur í yfirliti um heildarafkomu og á sérstakan þýðingarmunarreikning meðal eigin fjár..

Eignarhlutur í hlutdeildarfélagi er eftirfarandi:

31. desember 2020

	Eignar- hlutur	Bókfært verð	Heildar- eignir	Heildar- skuldir	Tekjur	Hagnaður
Landsnet hf.	22,51%	11.592.805	115.752.626	64.209.930	17.613.450	3.689.280

31. desember 2019

Landsnet hf.	22,51%	10.641.436	103.129.147	55.780.395	17.260.713	3.457.038
-------------------	--------	------------	-------------	------------	------------	-----------

Mótttekinn arður frá Landsneti hf. nam 287 millj. kr. á árinu 2020 (2019: 180 millj. kr.).

Breyting eignarhlutar í Landsneti greinist þannig í þúsundum USD og íslenskum krónum. Við umreikning hlutdeildar í rekstri og tekjum og gjöldum færðra meðal annarrar heildarafkomu er notast við meðalgengi fyrir sitt hvorn árshelming.:

	2020			2019		
	USD	Gengi	ISK	USD	Gengi	ISK
Staða 1.1.	88.086	120,81	10.641.436	83.356	116,05	9.673.367
Hagnaður (tap)	6.152	135,25	832.079	6.327	121,74	770.225
Arður	(2.134)	134,51	(287.047)	(1.538)	117,11	(180.108)
Hlutdeild í						
þýðingarmun						
Landsnets	(304)	29,63	(9.007)	(59)	119,83	(7.070)
Endurmat	(902)	136,13	(122.787)	-	-	-
Þýðingarmunur			538.131	0		385.022
	90.898	127,54	11.592.805	88.086	120,81	10.641.436
Þýðingarmunur samtals			529.124			377.952

Skýringar, frh.:
15. Önnur félög

Eignarhlutir í öðrum félögum greinast þannig:	2020	2019
Óskráð félög	37.134	37.134

16. Skatteign/tekjuskattsskuldbinding
Skatteign/tekjuskattsskuldbinding samstæðunnar greinist þannig:

(Tekjuskattsskuldbinding) skatteign 1. janúar	(597.267)	(672.651)
Frestaður tekjuskattur ársins	92.489	75.384
Tekjuskattur af endurmati	(902.400)	0
Mismunur álagðs og áætlaðs skatts til greiðslu	(4.942)	0
(Tekjuskattsskuldbinding) skatteign 31. desember	(1.412.120)	(597.267)

(Tekjuskattsskuldbinding) skatteign greinist þannig í árslok:

Rekstrarfjármunir	(1.696.948)	(879.005)
Viðskiptakröfur	(131)	6.041
Birgðir	(11.170)	(11.832)
Skuldbinding vegna niðurrifs	175.397	167.066
Lífeyrisskuldbinding	10.859	11.280
Leiguskuldbinding	61.910	82.391
Frestaður gengismunur	47.594	26.780
Yfirfæranlegt skattalegt tap	369	11
Tekjuskattsskuldbinding 31. desember	(1.412.120)	(597.268)

17. Skuldabréfaeign
Skuldabréfaeign greinist þannig:

Skuldabréfaeign	15.565	16.762
	15.565	16.762
Næsta árs afborgun skuldabréfaeignar	(1.167)	(1.167)
	14.398	15.595

Skuldabréfaeign greiðist með jöfnum afborgunum á 15 árum.

18. Birgðir
Birgðir greinast þannig:

Efnisbirgðir	1.116.955	1.183.173
--------------------	-----------	-----------

19. Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur greinast þannig:

Viðskiptakröfur vegna samninga við viðskiptavini	2.247.287	2.555.038
Aðrar skammtímakröfur	387.116	348.491
Niðurfærsla viðskiptakrafna	(141.300)	(141.500)
	2.493.103	2.762.029

Skýringar, frh.:

20. Handbært fé og markaðsverðbréf

Markaðsverðbréf að fjárhæð 2.022 millj. kr. eru fjárfestingar í verðbréfasjóðum sem færðar eru á gangvirði samkvæmt uppgæfnum verðum frá miðlara.

Handbært fé greinist þannig:	2020	2019
Óbundnar innistæður	1.522.944	432.665

21. Eigið fé
Hlutafé

Heildarhlutafé félagsins samkvæmt samþykktum þess er 5.000 millj. kr. í árslok. Eitt atkvæði fylgir hverjum einnar krónu hluta í félaginu auk réttar til arðgreiðslu. Allt hlutafé félagsins hefur verið greitt.

Yfirverðsreikningur

Yfirverðsreikningur samanstendur af innborguðu hlutafé umfram nafnverð 1 kr. á hlut.

Þýðingarmunur

Þýðingarmunar samanstendur af hlutdeild félagsins í gengismun sem verður til við þýðingu reikningsskila hlutdeildarfélags yfir í íslenskar krónur.

Endurmatsreikningur

Endurmatsreikningurinn samanstendur af endurmati virkjana og dreifikerfis til gangvirðis að teknu tilliti til skattáhrifa.

Bundinn hlutdeildarreikningur

Bundinn hlutdeildarreikningur inniheldur hlutdeild í afkomu dóttur- og hlutdeildarféлага sem er umfram úthlutaðan arð frá viðkomandi félögum á undirritunardegi.

Arður

Félagið greiddi ekki út arð á árinu 2020 (2019: 310 milljónir kr.).

Fyrir liggur tillaga frá stjórn um úthlutun arðs á árinu 2020 að fjárhæð 310 milljónir kr (0,06 kr. á hlut).

22. Hagnaður á hlut

Grunnhagnaður og þynntur hagnaður á hlut:	2020	2019
Hagnaður	1.780.746	2.725.875
Vegið meðaltal hlutabréfa:		
Hlutir 1. janúar - 31. desember	5.000.000	5.000.000
Vegið meðaltal útistandandi hluta þann 31. desember	5.000.000	5.000.000
Grunnhagnaður og þynntur hagnaður á hlut	0,36	0,55

Skýringar, frh.:

23. Vaxtaberandi skuldir

Breyting vaxtaberandi skulda greinist þannig:	2020	2019
Staða vaxtaberandi skulda 1.1.	19.535.984	20.741.184
Lántaka á árinu	4.900.000	0
Afborganir langtímaskulda	(1.572.743)	(1.745.916)
Breytingar tengda fjármögnunargreiningum	3.327.257	(1.745.916)
Gengismunur	305.789	86.991
Verðbætur	571.482	453.726
Aðrar breytingar tengdar vaxtaberandi skuldum	877.271	540.717
Staða vaxtaberandi skulda 31.12.	23.740.512	19.535.984

Frekari upplýsingar um vaxtaáhættu og gengisáhættu eru veittar í skýringu 28. Vaxtaberandi skuldir greinast þannig:

Skuldir til langs tíma

Óveðtryggð bankalán	2.959.484	2.930.150
Óveðtryggð skuldabréfaútgáfa	20.781.027	16.605.834
	23.740.511	19.535.984
Næsta árs afborgun langtímaskulda	(1.879.696)	(1.529.276)
	21.860.816	18.006.708

Skammtímaskuldir

Næsta árs afborgun langtímaskulda	1.879.696	1.529.276
	1.879.696	1.529.276
Vaxtaberandi skuldir samtals	23.740.511	19.535.984

Skilmálar vaxtaberandi skulda

Upplýsingar um samningsbundin ákvæði vaxtaberandi skulda samstæðunnar, sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði greinast þannig:

	2020			2019	
	Lokagjald.	Meðalvextir	Eftirstöðvar	Meðalvextir	Eftirstöðvar
Skuldir í erlendum gjaldmiðlum:					
Skuldir í EUR	2031	1,4%	1.821.167	1,4%	1.740.461
Skuldir í USD	2031	1,7%	1.138.317	3,7%	1.189.689
			2.959.484		2.930.150
Skuldir í íslenskum krónum:					
Verðtryggðar	2023- 2040	3,3%	17.638.727	3,6%	16.605.834
Óverðtryggðar	2025	3,1%	3.142.300	-	-
			20.781.027		16.605.834
Vaxtaberandi skuldir í efnahagsreikningi samtals			23.740.511		19.535.984

Samningsbundar afborganir langtímaskulda greinast þannig á næstu ár:	2020	2019
Árið 2021/2020	1.879.696	1.529.276
Árið 2022/2021	1.868.755	1.562.023
Árið 2023/2022	1.880.689	1.550.699
Árið 2024/2023	1.633.016	1.562.231
Árið 2025/2024	3.973.016	1.322.910
Síðar	12.505.339	12.008.845
Vaxtaberandi langtímaskuldir samtals, þ.m.t. næsta árs afborgun	23.740.511	19.535.984

Samstæðan uppfyllir í árslok öll fjárhagsskilyrði lánasamninga sinna.

Skýringar, frh.:

24. Leigusamningar

Breyting leiguskuldbindingar greinist þannig:	2020	2019
Staða leiguskuldbindingar 1.1.	411.957	0
Áhrif innleiðingar IFRS 16	0	439.129
Afborganir leiguskuldbindinga	(117.502)	(108.016)
Sjóðstreymisáhrif leiguskuldbindinga	(117.502)	(108.016)
Nýjar leiguskuldbindingar á árinu	0	70.294
Endurmat leiguskulda	15.099	10.550
Vaxtagjöld	16.448	20.338
Greiddir vextir	(16.448)	(20.338)
Aðrar breytingar tengdar leiguskuldbindingum	15.099	80.844
Staða leiguskuldbindingar 31.12.	<u>309.553</u>	<u>411.957</u>

Greiðslur vegna leiguskuldbindinga námu 134,0 millj. kr. á árinu 2020 (2019: 128,4 millj. kr.).

Leiguskuldbinding greinist þannig:

	2020	2019
Skuldir til langs tíma		
Húsaleigusamningar	198.460	309.128
Lóðarleigusamningar	111.093	102.829
	<u>309.553</u>	<u>411.957</u>
Næsta árs afborgun leiguskuldbindinga	(132.281)	(129.446)
	<u>177.272</u>	<u>282.511</u>

Samstæðan hefur gert leigusamninga um húsnæði og lóðir, af þeim er stærstur húsaleigusamningur um höfuðstöðvar samstæðunnar að Dvergshöfða sem rennur út á árinu 2022. Leigusamningar innihalda ekki breytilegar leigugreiðslur. Frekari upplýsingar um greiðsluflæði leigusamninga er að finna í skýringu 28.

25. Skuldbinding vegna niðurrifs

Breyting skuldbindingar vegna niðurrifs greinist þannig:	2020	2019
Staða 1. janúar	835.329	804.876
Gjaldfært á árinu	(44.427)	(45.384)
Vextir og verðbætur	86.084	75.837
Staða 31. desember	<u>876.986</u>	<u>835.329</u>

Samkvæmt alþjóðlegum reikningsskilastöðlum skal stofnverð rekstrarfjármuna innifela áætlaðan kostnað við niðurrif þeirra að lokinni notkun. Mynduð er skuldbinding vegna þessa meðal langtímaskulda. Útreikningur á fjárhæð skuldbindingarinnar byggðist á núvirði áætlaðs niðurrifskostnaðar loftlína m.v. forsendur um hlutfall niðurrifskostnaðar af byggingu lína og um endingartíma þeirra. Vextir á niðurrifskostnað voru 5,2% á árinu 2020 (2019: 4,7%) að viðbætti verðtryggingu. Engin ný loftlína var byggð á árunum 2020 og 2019.

Skýringar, frh.:

26. Lífeyrisskuldbinding

Breyting lífeyrisskuldbindingar greinist þannig:	2020	2019
Staða 1.1	42.780	61.132
Breyting ársins	13.694 (12.583)
Greitt á árinu	(2.181)	(5.769)
Staða 31.12.	<u>54.293</u>	<u>42.780</u>

Á árinu 1991 yfirtók RARIK með kaupsamningi lífeyrisskuldbindingar Rafveitu Siglufjarðar hjá Lífeyrissjóði Starfsmanna Ríkisins (LSR).

27. Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir

<i>Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir greinast þannig:</i>	2020	2019
Viðskiptaskuldir	1.779.236	1.788.306
Aðrar skammtímaskuldir	630.028	607.035
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir samtals	<u>2.409.264</u>	<u>2.395.341</u>

28. Stýring fjármálalegrar áhættu og fjármálagerningar

Yfirlit

Fjármálagerningum samstæðunnar fylgir eftirfarandi áhætta:

Mótaðilaáhætta
Lausafjárahætta
Markaðsáhætta

Eftirfarandi eru upplýsingar um fjármálalega áhættu samstæðunnar, markmið, stefnu og aðferðir við að meta og draga úr áhættunni.

Markmið samstæðunnar er að uppgötva og greina áhættu sem hún býr við, setja viðmið um áhættutöku og hafa eftirlit með henni.

Stjórn félagsins ber að hafa eftirlit með fjármálalegri áhættu félagsins. Til að sinna því hefur stjórnin sótt ráðgjöf til utanaðkomandi ráðgjafa.

Mótaðilaáhætta

Mótaðilaáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi samstæðunnar ef viðskiptamaður eða mótaðili í fjármálagerningi getur ekki staðið við umsamdar skuldbindingar sínar. Mótaðilaáhætta samstæðunnar er einkum vegna viðskiptakrafna.

Viðskiptakröfur og aðrar kröfur

Mótaðilaáhætta samstæðunnar ræðst einkum af fjárhagsstöðu og starfsemi einstakra viðskiptamanna. Viðskiptakröfur og aðrar kröfur samstæðunnar eru á einstaklinga, fyrirtæki og stórnotendur. Dreifing viðskiptakrafna eftir viðskiptavinum er nokkuð jöfn.

Flestir viðskiptamenn samstæðunnar hafa átt í áralöngum viðskiptum við hana og tapaðar viðskiptakröfur hafa verið lágt hlutfall af veltu. Innheimtudeild samstæðunnar vinnur eftir ákveðnum reglum sem miða að því að draga úr lánsáhættu.

Félagið myndar niðurfærslu vegna áætlaðrar virðisryrnunar á viðskiptakröfum, öðrum kröfum og fjárfestingum. Kröfur eru almennt metnar hafa tapast endanlega við gjaldþrot mótaðila.

Skýringar, frh.:
28. Stýring fjármálalegrar áhættu og fjármálagerningar, frh.:
Mesta mögulega tap vegna mótaðilaáhættu

Mesta mögulega tap samstæðunnar vegna fjáreigna er bókfært verð þeirra, sem var eftirfarandi í árslok:

	2020	2019
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	2.634.403	2.903.529
Handbært fé	1.522.944	432.665
	<u>4.157.347</u>	<u>3.336.194</u>

Mesta mögulega tapsáhætta viðskiptakrafna á reikningsskiladegi eftir viðskiptavinum:

Almennir orkunotendur	2.044.219	2.004.358
Aðrar viðskiptakröfur	203.068	550.680
	<u>2.247.287</u>	<u>2.555.038</u>

Virðisrýrnun

Aldursgreining viðskiptakrafna og niðurfærsla á reikningsskiladegi voru eftirfarandi:

	2020		2019	
	Brúttó staða	Niðurfærsla	Brúttó staða	Niðurfærsla
Ógjaldfallnar kröfur	1.692.359	38.872	2.175.516	15.671
Gjaldfallnar kröfur, 0- 30 daga	402.785	25.574	215.902	22.807
Gjaldfallnar kröfur, 31-60 daga	32.887	8.648	44.918	10.288
Gjaldfallnar kröfur, 61-90 daga	32.883	14.816	2.474	1.160
Gjaldfallnar kröfur, 91-120 daga	86.373	53.390	116.228	91.574
	<u>2.247.287</u>	<u>141.300</u>	<u>2.555.038</u>	<u>141.500</u>

Breyting niðurfærslu krafna greinist þannig:

	2020	2019
Niðurfærsla í upphafi árs	141.500	141.500
Tapaðar kröfur	(59.235)	(15.350)
Niðurfærsla ársins	59.035	15.350
Niðurfærsla viðskiptakrafna í lok árs	<u>141.300</u>	<u>141.500</u>

Lausafjárahætta

Lausafjárahætta er hættan á því að samstæðan geti ekki staðið við skuldbindingar sínar eftir því sem þær gjaldfalla. Markmið félagsins er að stýra lausafé þannig að tryggt sé að það hafi alltaf nægilegt laust fé til að mæta skuldbindingum sínum eftir því sem þær gjaldfalla og forðast þannig að skaða orðspor sitt.

Samstæðan hefur samið um yfirdráttarheimild að fjárhæð 500 millj. kr. hjá viðskiptabanka sínum Landsbankanum hf. sem var ónýtt í árslok 2020. Samstæðan hefur ávaxtað laust fé í skammtímafjárfestingum.

Samningsbundnar greiðslur vegna fjárskulda, þar með taldar væntanlegar vaxtagreiðslur greinast þannig:

Skýringar, frh.:
28. Stýring fjármálalegrar áhættu og fjármálagerningar, frh.:
31. desember 2020

Fjármálagerningar sem ekki eru afleiður	Bókfært verð	Samnings- bundið sjóðsflæði	Innan árs	Eftir 1 - 2 ár	Eftir 2- 5 ár	Eftir meira en 5 ár
Vaxtaberandi						
langtímaskuldir	23.740.511	15.630.135	2.624.497	2.548.668	9.069.250	1.387.720
Leiguskuldbinding ..	309.553	499.321	136.654	47.524	35.215	279.928
Viðskiptaskuldir	1.779.236	1.779.236	1.779.236			
Aðrar skammtíma- skuldir	630.028	630.028	630.028			
Samtals	26.459.328	18.538.720	5.170.415	2.596.192	9.104.465	1.667.648

31. desember 2019

Fjármálagerningar sem ekki eru afleiður	Bókfært verð	Samnings- bundið sjóðsflæði	Innan árs	Eftir 1 - 2 ár	Eftir 2- 5 ár	Eftir meira en 5 ár
Vaxtaberandi						
langtímaskuldir	20.741.184	23.955.647	2.230.692	2.199.722	5.899.688	13.625.545
Leiguskuldbinding ..	411.957	585.097	131.949	131.934	65.054	256.160
Viðskiptaskuldir	1.788.306	1.788.306	1.788.306			
Aðrar skammtíma- skuldir	607.035	607.035	607.035			
Samtals	23.548.482	26.936.085	4.757.982	2.331.656	5.964.742	13.881.705

Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hættan á því að breytingar á markaðsverði erlendra gjaldmiðla og vaxta hafi áhrif á afkomu samstæðunnar eða virði hennar í fjármálagerningum. Markmið með stýringu markaðsáhættu er að stýra og takmarka áhættu við skilgreind mörk sem stjórn hefur samþykkt.

Gengisáhætta

Samstæðan býr við gengisáhættu vegna innkaupa og lántöku í erlendum gjaldmiðlum. Starfsrækslugjaldmiðill félagsins er íslenskar krónur og eru allar tekjur þess í krónum. Hluti innkaupa er í erlendum gjaldmiðlum, aðallega í evru (EUR) og Norðurlandamyntum (NOK, DKK, SEK)

Samstæðan ver sig að jafnaði ekki fyrir gengisáhættu.

Lántaka félagsins í erlendum gjaldmiðlum er í evrum (EUR) og bandarískum dollurum (USD). Vextir af þessum lánnum hafa reynst mun lægri en þeir sem bjóðast af lánnum í íslenskum krónum.

Mögulegt tap vegna gengisáhættu

Gengisáhætta samstæðunnar miðað við nafnverðsfjárhæðir er eftirfarandi:

2020	EUR	USD
Handbært fé	364	27.926
Langtímaskuldir	(1.821.167)	(1.138.317)
Áhætta í efnahagsreikningi	(1.820.803)	(1.110.391)

Skýringar, frh.:
28. Stýring fjármálagærra áhættu og fjármálagærringa, frh.:

2019	EUR	USD
Handbært fé	132.896	27.025
Langtímaskuldir	(1.740.461)	(1.189.689)
Áhætta í efnahagsreikningi	<u>(1.607.565)</u>	<u>(1.162.664)</u>

Gengi helstu gjaldmiðla var eftirfarandi á árinu:

	Meðalgengi		Árslokagengi	
	2020	2019	2020	2019
EUR	154,52	137,68	156,1	136,21
USD	135,27	122,94	127,21	121,39

Næmnigreining

Stýrking íslensku krónunnar um 10% gagnvart eftirfarandi gjaldmiðlum hefði hækkað (lækkað) afkomu ársins eftir skatt um eftirfarandi fjárhæðir. Greiningin byggir á því að allar aðrar breytur, sérstaklega vextir, haldist stöðugar. Greiningin var unnin með sambærilegum hætti fyrir árið 2019.

	2020	2019
EUR	145.664	128.605
USD	88.831	93.013

Veiking íslensku krónunnar um 10% gagnvart framangreindum gjaldmiðlum hefði haft sömu áhrif en í gagnstæða átt, að því gefnu að allar aðrar breytur hefðu haldist stöðugar.

Vaxtaáhætta

Langtímalántökur félagsins í íslenskum krónum eru með föstum vöxtum, en skammtímalán eru með breytilegum vöxtum. Lántökur í erlendum gjaldmiðlum eru með breytilegum vöxtum.

Vaxtaberandi fjáreignir og fjárskuldir samstæðunnar greinast með eftirfarandi hætti í lok ársins:

Fjármálagærringar með fasta vexti	2020	2019
Fjárskuldir	(20.781.027)	(16.605.834)

Fjármálagærringar með breytilega vexti

Handbært fé	1.522.944	432.665
Fjárskuldir	(2.959.484)	(2.930.150)
	<u>(1.436.540)</u>	<u>(2.497.485)</u>

Næmnigreining gangvirðis fjármálagærringa með fasta vexti

Fjármálagærringar samstæðunnar með fasta vexti eru ekki færðir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Því eiga vaxtabreytingar á uppgjörstægi ekki að hafa áhrif á rekstrarreikning félagsins.

Næmnigreining sjóðstremis vegna fjármálagærringa með breytilega vexti

Hækkun á vöxtum um 100 punkta á uppgjörstægi 31. desember 2020 hefði lækkað eigið fé og afkomu ársins um 11,5 millj. kr. (2019: lækkað um 20,0 millj. kr.). Ef vextir hefðu lækkað um 100 punkta hefðu áhrifin verið þau sömu í gagnstæða átt. Þessi greining byggir á þeirri forsendu að allar aðrar breytur, sérstaklega gengi erlendra gjaldmiðla, haldist óbreyttar.

Skýringar, frh.:

28. Stýring fjármálalegrar áhættu og fjármálagerninga, frh.:

Önnur markaðsverðsáætla

Önnur markaðsverðsáætla félagsins er takmörkuð, þar sem fjárfestingar í skuldabréfum og eignarhlutum eru óverulegur hluti af starfsemi félagsins.

Samanburður á gangvirði og bókfærðu verði

Bókfært virði fjáreigna og fjárskulda í ársreikningnum er jafnt og gangvirði þeirra að undanteknum vaxtaberandi langtímaskuldum. Bókfært verð og gangvirði þeirra greinist með eftirfarandi hætti:

	2020		2019	
	Bókfært verð	Gangvirði	Bókfært verð	Gangvirði
Vaxtaberandi langtímaskuldir	23.740.511	25.877.194	19.535.984	21.341.472

Gangvirði vaxtaberandi skulda er reiknað núvirði höfuðstóls og vaxta og er afvaxtað með áhættulausum vöxtum í viðeigandi mynt auk viðeigandi áhættuálags á uppgjörssdegi. Áhættuálag var metið 78-168 bp í árslok 2020 (2019: 80 -168 bp) og var það byggt á þeim kjörum sem félaginu hafa boðist á markaði. Gangvirðisútreikningar vaxtaberandi langtímaskulda falla undir stig 2 í stigveldi gangkerfis.

Eiginfjárstýring

Það er stefna stjórnar félagsins að eiginfjárstaða þess sé sterk til að styðja við stöðugleika í framtíðarþróun starfseminnar. Eiginfjárlutfall samstæðunnar nam 63% í árslok 2020 (2019: 64%). Stjórn félagsins hefur ekki sett sér markmið um lágmarks eiginfjárlutfall.

Samstæðunni ber ekki að fylgja ytri reglum um lágmarkseiginfjárlutfall. Við mat á eiginfjárlutfalli samstæðunnar er litið til bókfærðs eigin fjár.

Flokkar fjármálagerninga

Fjáreignir og fjárskuldir greinast í eftirfarandi flokka fjármálagerninga:

	Fjáreignir færðar á afskrifuðu Aðrar Fjárskuldir		Fjáreignir og fjárskuldir á gangvirði í gegnum rekstur Bókfært verð	
	Aðrar Fjárskuldir	kostnaðar-verði	rekstur	Bókfært verð
2020				
Eignarhlutir í öðrum félögum			37.134	37.134
Skuldabréfaeign		15.565		15.565
Viðskiptakröfur		2.105.987		2.105.987
Aðrar skammtímakröfur		387.116		387.116
Markaðsverðbréf			2.021.542	2.021.542
Handbært fé		1.522.944		1.522.944
Samtals eignir	0	4.031.612	2.058.676	6.090.288
Vaxtaberandi skuldir	23.740.511			23.740.511
Viðskiptaskuldir	1.779.236			1.779.236
Aðrar skammtímaskuldir	959.526			959.526
Samtals skuldir	26.479.273	0	0	26.479.273

Skýringar, frh.:
28. Stýring fjármálagættar áhættu og fjármálagættningar, frh.:
2019

Eignarhlutir í öðrum félögum		37.134	37.134
Skuldabréfæign	16.762		16.762
Viðskiptakröfur	2.413.538		2.413.538
Aðrar skammtímakröfur	348.491		348.491
Markaðsverðbréf		2.735.694	2.735.694
Handbært fé	432.665		432.665
Samtals eignir	3.211.456	2.772.828	5.984.284
Vaxtaberandi skuldir	19.535.984		19.535.984
Viðskiptaskuldir	1.788.306		1.788.306
Aðrar skammtímaskuldir	1.168.648		1.168.648
Samtals skuldir	22.492.938	0	22.492.938

29. Tengdir aðilar
Skilgreining tengdra aðila

Eigandi, hlutdeildarfélag, stjórnarmenn, stjórnendur og félag og stofnanir í þeirra eigu teljast vera tengdir aðilar félagsins.

Samstæðan keypti þjónustu af hlutdeildarfélagi sínu fyrir 2.335 m. kr. á árinu 2020 (2019: 2.318 m. kr.)

Samstæðan seldi þjónustu til hlutdeildarfélags síns fyrir 214 m. kr. á árinu 2020 (2019: 231 m. kr.)

Viðskiptastöður við hlutdeildarfélag voru eftirfarandi í milljónum kr.:

	2020	2019
Skammtímakröfur	36	157
Skammtímaskuldir	460	348

Viðskipti við tengda aðila þ.m.t. íslenska ríkið og félag og stofnanir í eigu þess eru verðlögð eins og um ótengda aðila sé að ræða.

30. Þóknun til endurskoðanda

Þóknun til Ríkisendurskoðunar endurskoðanda samstæðunnar á árinu 2020 nam 17,4 millj. kr. (2019: 15,4 millj. kr.) vegna endurskoðunar ársreiknings og könnunar árshlutareiknings. Þóknun til Deloitte, innri endurskoðanda samstæðunnar á árinu 2020 nam 0 millj. kr. (2019: 5,2 millj. kr.) vegna innri endurskoðunar.

31. Fyrirtæki í samstæðunni

Eignarhlutar í dótturfyrirtækjum greinast þannig:

	Eignarhluti	
	2020	2019
Orkusalan ehf.	100,0%	100,0%
Rarik orkuþróun ehf.	100,0%	100,0%
Ljós- og gagnaleiðari ehf.	100,0%	100,0%

Skýringar, frh.:

32. Önnur mál

Málaferli

Með bréfi dags. 9. október 2017 krafðist Annata ehf. skaðabóta úr hendi RARIK að fjárhæð 135,3 milljónir kr., auk dráttarvaxta frá 4. ágúst 2017, vegna tjóns sem félagið kveðst hafa orðið fyrir vegna meintra brota á lögum um opinber innkaup nr. 120/2016 og tilskipun Evrópusambandsins við útboð á reikningsgerðarkerfi. Annata ehf. höfðaði mál á hendur RARIK í apríl 2018 þar sem krafist var viðurkenningar á skaðabótaskyldu RARIK en ekki gerð sérstök fjárfrafa. Héraðsdómur sýknaði RARIK af viðurkenningakröfunni og áfrýjaði Annata ehf. niðurstöðunni til Landsréttar. Með dómi Landsréttar dags. 16. október 2020 var viðurkenndur réttur Annata ehf. til skaðabóta úr hendi RARIK vegna kostnaðar sem félagið lagði út fyrir við þátttöku í forvali og útboði Ríkiskaupa nr. 20173 – Orkureikningakerfi fyrir RARIK ohf. RARIK ohf. hefur þegar greitt Annata ehf. 3.269.347 kr. vegna þessa kostnaðar (vextir meðtaldir). Ágreiningur hefur verið á milli aðila um hvort launakostnaður starfsmanna Annata ehf. falli undir bótaskyldu RARIK ohf. samkvæmt dómsorði Landsréttar og hefur RARIK ekki fallist á kröfu Annata ehf. að fullu. Með bréfi 4. febrúar 2021 krafðist Annata ehf. 8.047.513 kr. auk vaxta vegna launakostnaðar starfsmanna sem unnu að útboðinu.

Kaup á Rafveitu Reyðarfjarðar

Rarik og Fjarðabyggð skrifuðu undir kaupsamning þann 24. janúar 2020 um kaup Rarik á öllu rafveitukerfi Rafveitu Reyðarfjarðar. Kaupverðið var 440 milljónir króna og tók Rarik við rekstri kerfisins þann 1. febrúar 2020.

Í maí 2020 heimilaði Samkeppniseftirlitið kaup Orkusölnnar á raforkuframleiðslu og sölu Rafveitu Reyðarfjarðar. Bókfært kaupverð eigna Rafveitu Reyðarfjarðar nam 130 millj. kr. þar af nam kaupverð viðskiptasambanda 126 millj kr. og rekstrarfjármuna 4 millj. kr. Endanlegt kaupverð er háð breytingum á viðskiptamannagrunni veitunnar í kjölfar kaupanna og kann því að breytast.

Rannsókn samkeppniseftirlitsins

Þann 8. apríl 2020 var Orkusölnni tilkynnt að Samkeppniseftirlitið hefði til rannsóknar tiltekin atriði sem lúta að Netorku og lóðrétt samþættum fyrirtækjum á vettvangi smásölu og dreifingar raforku sem flest eru eigendur Netorku. Í tilgreindu erindi var tekið fram að rannsóknin liti á þessu stigi að því að því að kanna fyrirkomulag við notendaskipti hjá dreifiveitufyrirtækjum með hliðsjón af 10. og 11. gr. samkeppnislaga nr. 44/2005 og eftir atvikum c-lið 1. mgr. 16. gr. sömu laga, hvort starfsemi Netorku fari gegn 10. og 12. gr. laganna og hvort háttsemi Orkusölnnar og/eða RARIK hafi falið í sér brot á 11. gr. samkeppnislaga, en rannsóknin byggði m.a. á erindum og ábendingum sem stofnuninni hafi borist frá frá Orku heimilanna ehf. og Íslenskri orkumiðlun ehf. Af hálfu Orkusölnnar hefur meintri brotlegri háttsemi félagsins verið hafnað í ítarlegum athugasemdum þess til Samkeppniseftirlitsins. Að öðru leyti er ekki unnt á þessu stigi að taka frekari afstöðu til efnisatriða málsins.

Skýringar, frh.:

33. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir

Reikningsskilaaðferðum sem lýst er hér á eftir hefur verið beitt með samræmdum hætti á öllum þeim tímabilum sem birt eru í ársreikningnum og af öllum félögum í samstæðunni utan þess sem kemur fram í skýringu nr. 3.

a) **Grundvöllur samstæðu**

(i) *Dótturfélög*

Dótturfélög eru félög þar sem samstæðan fer með yfirráð. Samstæðan fer með yfirráð þegar hún ber áhættu eða hefur ávinning af breytilegri arðsemi af hlutdeild sinni í félaginu og getur haft áhrif á arðsemina vegna yfirráða sinna. Reikningsskil dótturfélaga eru innifalin í samstæðureikningnum frá því að yfirráð nást og þar til þeim lýkur. Reikningsskilaaðferðum dótturfélaga hefur verið breytt þegar nauðsynlegt hefur verið að aðlaga þær að reikningsskilaaðferðum samstæðunnar.

(ii) *Hlutdeildarfélög*

Hlutdeildarfélög eru þau félög sem samstæðan hefur veruleg áhrif á fjárhags- og rekstrarstefnu, en ekki yfirráð. Veruleg áhrif eru alla jafna til staðar þegar félagið ræður yfir 20-50% atkvæðisréttar. Hlutdeildarfélög eru færð í ársreikning samstæðunnar með hlutdeildaraðferð.

Ársreikningur samstæðunnar inniheldur hlutdeild í hagnaði eða tapi og öðrum tekjum og gjöldum færðum á eigið fé hlutdeildarfélaga samkvæmt hlutdeildaraðferð. Hlutdeildaraðferðinni er beitt frá því að veruleg áhrif nást og þar til þeim lýkur. Verði hlutdeild félagsins í tapi meiri en bókfært verð hlutdeildarfélagsins er bókfærða verðið fært í núll og færslu frekara taps er hætt nema félagið hafi gengist í ábyrgðir fyrir þessi félög eða fjármagnað þau. Ef hagnaður verður af rekstri hlutdeildarfélags á síðari tímabilum er ekki færð hlutdeild í hagnaði þeirra fyrr en hlutdeild í tapi sem ekki var fært hefur verið jöfnuð.

(iii) *Viðskipti felld út úr samstæðureikningnum*

Viðskipti milli félaga innan samstæðunnar, staða milli þeirra og óinnleystar tekjur og gjöld sem myndast hafa í viðskiptum milli félaganna eru felld út við gerð ársreiknings samstæðunnar. Óinnleystur hagnaður sem hefur myndast í viðskiptum við hlutdeildarfélög er felldur út í samræmi við hlutdeild samstæðunnar í félögunum. Óinnleyst tap er felld út með sama hætti og óinnleystur hagnaður, en aðeins að því marki að ekkert bendi til virðisrýrnunar fjárfestinganna.

b) **Erlendir gjaldmiðlar**

(i) *Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum*

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð í starfrækslugjaldmiðli á gengi viðskiptadags. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi á uppgjörstegi. Aðrar eignir og skuldir, sem metnar eru á gangvirði í erlendri mynt, eru færðar á því gengi sem var í gildi þegar gangvirði þeirra var ákvarðað. Gengismunur sem þannig myndast er færður í rekstrarreikning.

Skýringar, frh.:

33. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

c) *Fjármálagerningar*

(i) *Fjármálagerningar aðrir en afleiðusamningar*

Til fjármálagerninga sem ekki eru afleiðusamningar teljast fjárfestingar í hlutabréfum, viðskiptakröfur, aðrar kröfur, handbært fé, lántökur, viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir.

Fjármálagerningar sem ekki eru afleiðusamningar eru færðir á gangvirði við upphaflega skráningu í bókhald. Þegar fjármálagerningar eru ekki metnir á gangvirði gegnum rekstrarreikning, er allur beinn viðskiptakostnaður færður til lækkunar á virði þeirra við upphaflega skráningu í bókhald. Eftir upphaflega skráningu eru fjármálagerningar sem ekki eru afleiðusamningar færðir með þeim hætti sem greinir hér á eftir.

Fjármálagerningar eru færðir í ársreikning þegar félagið gerist aðili að samningsbundnum ákvæðum viðkomandi fjármálagerninga. Fjáreignir eru felldar út úr ársreikningi ef samningsbundinn réttur samstæðunnar að sjóðstreymi vegna fjáreignanna rennur út eða ef samstæðan yfirfærir fjáreignirnar til annars aðila án þess að halda eftir yfirráðum eða því sem næst allri þeirri áhættu og ávinningi sem í eignarhaldi á þeim felst. Bókhaldsskráning hefðbundinna kaupa og sölu á fjáreignum er gerð á viðskiptadegi, þ.e. á þeim degi sem samstæðan skuldbindur sig til að kaupa eða selja eignina. Fjárskuldir eru felldar út úr ársreikningi ef skuldbindingar samstæðunnar sem skilgreindar eru í samningi eru greiddar, falla úr gildi, er vísað frá eða þeim er aflétt.

Fjáreignum og fjárskuldum er jafnað saman og nettó fjárhæð færð í efnahagsreikning þegar lagalegur réttur er til staðar um jöfnun og fyrirhugað er að gera upp með jöfnun fjáreigna og fjárskulda.

Handbært fé samanstendur af sjóði og óbundnum bankainnstæðum.

Í skýringu 33(l) er gerð grein fyrir reikningsskilaaðferðum vegna fjármunatekna og fjármagnsgjalda.

Fjáreignir og fjárskuldir á gangvirði gegnum rekstrarreikning

Fjármálagerningur er flokkaður sem fjáreign eða fjárskuld á gangvirði gegnum rekstrarreikning sé hann veltufjáreign eða veltufjárskuld eða ef hann er tilgreindur sem fjármálagerningur á gangvirði gegnum rekstrarreikning við upphaflega skráningu í bókhald. Fjármálagerningar eru tilgreindir á gangvirði gegnum rekstrarreikning ef ákvarðanir um kaup og sölu byggjast á gangvirði þeirra. Fjáreignir og fjárskuldir á gangvirði gegnum rekstrarreikning eru færðar á gangvirði í efnahagsreikning. Gangvirðisbreytingar eru færðar í rekstrarreikning. Beinn viðskiptakostnaður er færður í rekstrarreikning þegar hann fellur til. Til fjáreigna og fjárskulda á gangvirði í gegnum rekstur teljast markaðsverðbréf og eignarhlutir í öðrum félögum.

Aðrir fjármálagerningar

Aðrir fjármálagerningar, sem ekki teljast afleiðusamningar, eru færðir á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti, að frádreginni virðisrýrnun þegar við á.

d) *Hlutafé*

Almennt hlutafé

Kostnaður við útgáfu hlutafjár er færður til lækkunar á eigin fé.

Endurkaup á hlutafé

Þegar hlutir sem flokkaðir eru sem eigið fé eru keyptir er fjárhæð kaupverðsins, að meðtöldum beinum kostnaði, færð til lækkunar á eigin fé.

Skýringar, frh.:

33. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

e) *Rekstrarfjármunir*

(i) *Færsla og mat*

Rekstrarfjármunir, aðrir en virkjanir og dreifikerfi, eru færðir til eignar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisýrnun.

Kostnaðarverð samanstendur af beinum kostnaði sem fellur til við kaupin. Kostnaðarverð rekstrarfjármuna sem félagið byggir sjálft innifelur efniskostnað, launakostnað og annan kostnað sem fellur til við að koma eigninni í notkun, auk kostnaðar sem áætlað er að muni falla til við niðurrif eigna. Keyptur hugbúnaður sem er nauðsynlegur til að unnt sé að nýta vélbúnað er eignfærður sem hluti af þeim tækjabúnaði.

Þegar rekstrarfjármunir eru samsettir úr einingum með ólíkan nýtingartíma eru einingarnar aðgreindar og afskrifaðar miðað við nýtingartímann.

Hagnaður eða tap af sölu rekstrarfjármuna er munurinn á söluverðinu og bókfærðu verði eignarinnar og er fært í rekstrarreikning meðal annarra tekna. Þegar endurmetnir varanlegir rekstrarfjármunir eru seldir er endurmat þeirra meðal eigin fjár fært á óráðstafað eigið fé.

Vaxtagjöld af lánsfé sem nýtt er til fjármögnunar á kostnaðarverði mannvirkja í byggingu eru eignfærð á byggingartíma.

Virkjanir og dreifikerfi samstæðunnar eru færð á endurmetnu kostnaðarverði í efnahagsreikningnum sem er gangvirði þeirra á endurmatsdegi að frádregnum afskriftum og virðisýrnun frá þeim tíma. Endurmat þessara eigna er framkvæmt með reglubundnum hætti. Allar hækkningar vegna þessa endurmats eru færðar á sérstakan endurmatsreikning meðal eigin fjár að teknu tilliti til tekjuskattsáhrifa. Afskriftir af endurmetnu kostnaðarverði eru færðar í rekstrarreikning. Við sölu, afskriftir eða niðurlagningu eignar er sá hluti endurmatsreikningsins sem tilheyrir viðkomandi eign færður á óráðstafað eigið fé.

(ii) *Kostnaður sem fellur til síðar*

Kostnaður við að endurnýja einstaka hluta rekstrarfjármuna er færður til eignar ef líklegt er talið að ávinningur sem felst í eigninni muni renna til samstæðunnar og hægt er að meta kostnaðinn á áreiðanlegan hátt. Allur annar kostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar til hans er stofnað.

(iii) *Afskriftir*

Afskriftir eru reiknaðar línulega miðað við áætlaðan nýtingartíma einstakra hluta varanlegra rekstrarfjármuna. Áætlaður nýtingartími greinist þannig:

Virkjanir	60 ár
Veitukerfi	20-33 ár
Aðrir rekstrarfjármunir	5-50 ár

Afskriftaaðferðir, nýtingartími og niðurlagsverð eru endurmetin á uppgjörstigi.

Skýringar, frh.:

33. Mikilvægar reikningskilaaðferðir, frh.:**f) Óefnislegar eignir***(i) Viðskiptasambönd*

Keypt viðskiptasambönd eru færð til eignar í efnahagsreikningi á kostnaðarverði uppsöfnuðum línulegum afskriftum og virðisrýrnun.

(ii) Hugbúnaður

Hugbúnaður er færður á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum línulegum afskriftum og virðisrýrnun.

(iii) Kostnaður sem fellur til síðar

Kostnaður sem fellur til síðar er aðeins eignfærður ef hann eykur væntan framtíðarávinning þeirrar eignar sem hann tengist. Allur annar kostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar hann fellur til.

(iv) Afskriftir

Afskriftir eru færðar línulega í rekstrarreikning miðað við áætlaðan nýtingartíma þeirra. Áætlaður nýtingartími greinist þannig:

Viðskiptasambönd	10 ár
Hugbúnaður	5-10 ár

g) Birgðir

Birgðir eru metnar á kostnaðarverði eða hreinu söluvirði, hvoru sem lægra reynist. Kostnaðarverð birgða byggir á fyrst inn - fyrst út reglunni og innifelur kostnað sem fellur til við að afla birgðanna og koma þeim á þann stað og í það ástand sem þær eru í á uppgjörsdegi. Hreint söluvirði er áætlað söluverð í venjulegum viðskiptum að frádregnum áætluðum kostnaði við að selja vöru.

h) Virðisrýrnun**(i) Fjáreignir**

Á hverjum uppgjörsdegi er kannað hvort til staðar sé hlutlæg vísbending um virðisrýrnun fjáreigna. Fjáreign telst hafa rýrnað í virði ef hlutlægar vísbendingar eru um að einn eða fleiri atburðir sem átt hafa sér stað benda til þess að vænt framtíðarsjóðstreymi af viðkomandi eign verði lægra en áður var talið að teknu tilliti til væntrar þróunar efnahagslífins.

Virðisrýrnun fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði er mismunurinn á bókfærðu verði þeirra annars vegar og núvirtu væntu framtíðarsjóðstreymi miðað við upphaflega virka vexti hins vegar.

Einstakar mikilvægar fjáreignir eru prófaðar sérstaklega hver um sig með tilliti til virðisrýrnunar. Aðrar fjáreignir eru flokkaðar saman eftir lánsáhættueinkennum.

Virðisrýrnun fjáreigna er færð í rekstrarreikning.

Skýringar, frh.:

33. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

h) **Virðisrýrnun, frh.:**

(ii) *Aðrar eignir*

Bókfært verð eigna, að undanskildum birgðum og skatteign, er yfirfarið á hverjum uppgjörssdegi til að meta hvort vísbendingar séu um virðisrýrnun þeirra. Sé einhver slík vísbending til staðar er endurheimtanleg fjárhæð eignarinnar metin.

Virðisrýrnun er gjaldfærð þegar bókfært verð eignar eða fjárskapandi einingar er hærra en endurheimtanleg fjárhæð hennar. Fjárskapandi eining er minnsti aðgreinanlegi hópur eigna sem myndar sjóðstreymi sem er að mestu leyti óháð öðrum eignum eða hópum eigna. Virðisrýrnun er gjaldfærð í rekstrarreikningi en síðan til hlutfallslegrar lækkunar á bókfærðu verði annarra eigna sem tilheyra einingunni. Virðisrýrnun endurmats eigna er færð á eigið fé til lækkunar á endurmatsreikningi að því marki sem nemur endurmati vegna þeirrar eignar. Virðisrýrnun umfram það er gjaldfærð í rekstrarreikningi.

Endurheimtanleg fjárhæð eignar er hreint gangvirði hennar eða nýtingarvirði, hvort sem hærra reynist. Nýtingarvirði er metið miðað við áætlað framtíðarsjóðstreymi, sem er núvirt með vöxtum fyrir skatta, sem endurspeglar mat markaðarins á tímavirði peninga hverju sinni og þeirri áhættu sem fylgir eigninni.

Virðisrýrnun fyrri tímabila vegna annarra eigna er metin á hverjum uppgjörssdegi til að kanna hvort vísbendingar séu um að rýrnunin hafi minnkað eða horfið. Virðisrýrnun er bakfærð ef breyting hefur orðið á mati sem notað var við útreikning á endurheimtanlegri fjárhæð. Virðisrýrnun er einungis bakfærð að því marki að bókfært verð eignar sé ekki umfram það sem verið hefði ef engin virðisrýrnun hefði verið færð.

i) **Hlunnindi starfsmanna**

(i) *Iðgjaldatengd lífeyriskerfi*

Kostnaður vegna framlaga í iðgjaldatengd lífeyriskerfi er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar hann fellur til.

j) **Skuldbindingar**

Skuldbinding er færð í efnahagsreikninginn þegar samstæðunni ber lagalega skyldu eða hefur tekið á sig skuldbindingu vegna fyrri atburðar og líklegt er að kostnaður lendi á því við að gera upp skuldbindinguna. Skuldbindingin er metin út frá væntu framtíðarfjárflæði, sem er núvirt með vöxtum sem endurspeglar markaðsvexti og þá áhættu sem fylgir skuldbindingunni.

Niðurrifskostnaður

Félagið hefur áætlað kostnað við niðurrif núverandi línustæða. Áætlunin byggist á mati sérfræðinga. Niðurrifskostnaðurinn hefur verið núvirtur miðað við áætlaðan líftíma háspennulína félagsins og er núvirt fjárhæð færð annars vegar til hækkunar á viðkomandi eign og hins vegar sem skuldbinding í efnahagsreikningi. Breyting skuldbindingar vegna núvirðingar og verðtryggingar eru færð meðal fjármagnsgjalda í rekstrarreikningi.

Skýringar, frh.:

33. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

k) **Tekjur**

Tekjur af sölu og dreifingu á raforku og heitu vatni eru færðar í rekstrarreikning samkvæmt mældri afhendingu til kaupenda á tímabilinu og innheimtar mánaðarlega samkvæmt gildandi gjaldskrá. Aðrar tekjur eru færðar þegar til þeirra er unnið eða við afhendingu vöru eða þjónustu.

Tekjumörk

Gjaldskrá fyrir dreifingu raforku er háð tekjumörkum sem gefin er út af Orkustofnun í samræmi við ákvæði raforkulaga nr. 65 frá 2003. Tekjumörkin byggja á rauntölum fyrri ára úr rekstri dreifiveitu, afskrift fastafjármuna, rauntöpum í dreifikerfi og arðsemi á bundið fé í dreifiveitu. Arðsemi dreifiveitu af dreifingu raforku skal vera sem næst vegnum fjármagnskostnaði, að teknu tilliti til skatta og að frátöldum verðlagsbreytingum. Arðsemi til grundvallar tekjumörkum skal vera jöfn hlutfalli milli annars vegar hagnaðar fyrir fjármunatekjur og fjármagnsgjöld en að frádragnum sköttum (EBIT að frádragnum sköttum) og hins vegar bókfærðs virðis fastafjármuna sem nauðsynlegir eru til reksturs dreifiveitunnar auk 20% af tekjumörkum síðasta árs til að mæta kostnaði af veltufjármunum. Við ákvörðun tekjumarka er ekki litið til raunverulegra fjármagnsliða. Gjaldskrá er ákveðin miðað við tekjumörk og áætlanir um raforkusölu á dreifiveitusvæðum félagsins, annars vegar fyrir þéttbýli og hins vegar fyrir dreifbýli.

l) **Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld**

Fjármunatekjur samanstanda af vaxtatekjum af fjárfestingum, arðstekjum, breytingum á gangvirði fjáreigna þar sem gangvirðisbreyting er færð í rekstrarreikning, gengishagnaði af erlendum gjaldmiðlum. Vaxtatekjur eru færðar eftir því sem þær falla til miðað við virka vexti. Arðstekjur eru færðar í rekstrarreikning á þeim degi sem arðsúthlutun er samþykkt.

Fjármagnsgjöld samanstanda af vaxtakostnaði af lántökum, bakfærslu núvirðingar skuldbindinga, gengistapi af erlendum gjaldmiðlum, tapi af afleiðusamningum og virðisrýrnun fjáreigna. Lántökukostnaður er færður í rekstrarreikning miðað við virka vexti.

Hagnaður eða tap vegna gengisbreytinga erlendra gjaldmiðla er fært nettó.

m) **Tekjuskattur**

Tekjuskattur á afkomu tímabilsins samanstendur af tekjuskatti til greiðslu og frestuðum tekjuskatti. Tekjuskattur er færður í rekstrarreikning nema þegar hann tengist liðum sem eru færðir beint á eigið fé eða liðum færðum meðal annarra tekna og gjalda færðra á eigið fé.

Tekjuskattur til greiðslu er tekjuskattur sem áætlað er að komi til greiðslu á næsta ári vegna skattskylds hagnaðar ársins, miðað við gildandi skatthlutfall á uppgjörssdegi, auk leiðréttinga á tekjuskatti til greiðslu vegna fyrri ára.

Frestaður tekjuskattur er færður vegna tímabundinna mismuna á bókfærðu verði eigna og skulda í ársreikningnum annars vegar og skattverði þeirra hins vegar. Útreikningur á frestuðum skatti byggir á því skatthlutfalli sem vænst er að verði í gildi þegar tímabundnir mismunir koma til með að snúast við, miðað við gildandi lög á uppgjörssdegi.

Skatteign er einungis færð að því marki sem líklegt er talið að skattskyldur hagnaður verði til ráðstöfunar í framtíðinni sem unnt verður að nýta eignina á móti. Skatteign er metin á hverjum uppgjörssdegi og lækkuð að því marki sem talið er líklegt að hún nýtist ekki.

Skýringar, frh.:

33. Mikilvægar reikningskilaaðferðir, frh.:

n) *Leigusamningar*

Við upphaf samnings leggur samstæðan mat á það hvort samningur eða hluti hans feli í sér leigusamning. Samningur er leigusamningur að hluta eða heild ef hann felur í sér rétt til yfirráða tiltekinnar eignar á tilteknu tímabili í skiptum fyrir endurgjald. Við mat á því hvort leigusamningur felur í sér yfirráð tiltekinnar eignar notar samstæðan skilgreiningu leigusamnings í IFRS 16.

Samstæðan sem leigutaki

Við upphaf eða breytingu á samningi sem felur í sér leiguhluta úthlutar samstæðan endurgjaldinu á sérhvern leiguhluta á grundvelli sjálfstæðs verðs hvers hlutar fyrir sig. Fyrir leigusamninga um fasteignir hefur samstæðan hins vegar kosið að aðgreina ekki leiguhluta frá öðrum hlutum samningsins og færir þá sem einn leigusamning.

Samstæðan færir leigueign og leiguskuld við upphaf leigusamnings. Leigueignin er upphaflega færð á kostnaðarverði, sem er upphafleg fjárhæð leiguskuldarinnar að teknu tilliti til leigugreiðslna sem hafa fallið til fyrir eða á upphafsdegi samningsins, beins kostnaðar við öflun leigueignarinnar og áætlaðs kostnaðar við að taka niður og fjarlægja eignina, eða til þess að færa eignina eða umhverfi hennar í samt horf að loknum leigusamningi, og að frádregnum leiguilvilnunum sem samstæðan hefur fengið.

Leigueignin er afskrifuð línulega frá upphafi til loka leigusamningsins, nema þegar eignarhald flyst yfir til samstæðunnar í lok leigutímabilsins eða ef kostnaðarverð leigueignarinnar endurspeglar að samstæðan muni nýta sér kauprétt í lok leigutímabilsins. Í þeim tilfellum er leigueignin afskrifuð á nýtingartíma eignarinnar, sem er ávarðaður með sömu aðferð og notuð er fyrir aðra fastafjármuni samstæðunnar. Jafnframt er virði leigueignar lækkað reglubundið um sem nemur virðisrýrnun hennar, ef einhver er, og leiðrétt vegna endurmats leiguskuldarinnar.

Leiguskuld er upphaflega færð við núvirði ógreiddra leigugreiðslna á upphafsdegi leigusamningsins. Greiðslurnar eru núvirtar með því að nota innbyggða vexti leigusamningsins, séu þeir tiltækir, en annars notar samstæðan þá vexti sem hún fær af nýju lánsfé. Að jafnaði notar samstæðan vexti á nýju lánsfé til núvirðingar.

Samstæðan ákvarðar vexti af nýju lánsfé með því að sækja vaxtaupplýsingar vegna ólíkra fjármögnunarleiða og gerir tiltekna aðlaganir til að endurspeglar skilmála leigusamningsins og eiginleika eignarinnar sem er leigð.

Leigugreiðslur sem eru innfaldar í ákvörðun fjárhæðar leiguskuldar geta falið í sér eftirfarandi:

- Fastar greiðslur, þar með taldar leigugreiðslur sem eru samkvæmt eðli sínu fastar;
- Breytilegar leigugreiðslur tengdar vöxtum eða vísitölu, upphaflega áætlaðar miðað við vexti eða vísitölu á upphafsdegi;
- Fjárhæðir sem gert er ráð fyrir að þurfi að greiða samkvæmt hrakvirðistryggingu; og
- Kaupverð samkvæmt kaupréttarákvæði í leigusamningi þegar samstæðan telur nokkuð víst að hún muni nýta kaupréttinn, leigugreiðslur á valkvæðum framlengingartímabilum ef samstæðan er nokkuð viss um að hún muni nýta framlengingarheimildir og greiðslur vegna uppsagnar leigusamnings fyrir lok leigutímans, nema samstæðan sé nokkuð viss um að nýta ekki uppsagnarheimildir.

Leiguskuldin er færð á afskrifuðu kostnaðarverði með því að nota aðferð virkra vaxta. Hún er endurmetin þegar breyting verður á framtíðarleigugreiðslum vegna breytinga á vísitölu eða vöxtum, ef breyting verður á mati samstæðunnar á fjárhæð sem hún væntir að verði greidd samkvæmt hrakvirðistryggingu ef við á, ef samstæðan breytir mati sínu á því hvort hún muni nýta kaupréttarákvæði, heimildir til framlengingar eða uppsagnar leigusamnings eða þegar breyting verður á fjárhæð leigugreiðslu sem er í eðli sínu föst.

Skýringar, frh.:

33. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

n) **Leigusamningar, frh.:**

Samstæðan kýs að færa ekki leigueignir og leiguskuldir vegna leigusamninga um lágvirðiseignir og skammtímaleigusamninga, þar á meðal um tölvubúnað. Samstæðan gjaldfærir leigugreiðslur vegna þessara leigusamninga línulega á leigutíma.

o) **Hagnaður á hlut**

Í ársreikningnum er sýndur grunnhagnaður á hlut og þynntur hagnaður á hlut fyrir almenna hluti í félaginu. Grunnhagnaður á hlut er reiknaður sem hlutfall afkomu, sem ráðstafað er til almennra hluthafa í félaginu, og vegins meðalfjölda útistandandi almennra hluta á árinu. Þynntur hagnaður á hlut er jafn grunnhagnaði þar sem fyrirtækið hefur ekki gert kaupréttarsamninga eða gefið út breytanleg skuldabréf.

p) **Starfspáttayfirlit**

Rekstrarstarfspáttur er hluti samstæðunnar sem fæst við viðskipti og er fær um að afla tekna og stofna til gjalda, að meðtöldum tekjum og gjöldum vegna viðskipta við aðra hluta samstæðunnar. Afkoma allra starfspáttu samstæðunnar er reglulega yfirfarin af forstjóra til að ákvarða hvernig eignum hennar er skipt á starfspætti og til að meta frammistöðu þeirra.

Viðskipti milli starfspáttu eru verðlögð eins og um óskylda aðila væri að ræða.

Rekstrarafkoma starfspáttu, eignir og skuldir þeirra samanstanda af liðum sem tengja má beint við hvern starfspátt, auk þeirra liða sem hægt er að skipta skynsamlega niður á starfspætti. Liðir sem ekki eru flokkaðir með einstökum starfspáttum eru aðallega fjárfestingar og tengdar tekjur, lántökur og tengdur kostnaður, sameiginlegar eignir og tengdur kostnaður, auk frestaðs tekjuskatts.

Fjárfestingar starfspáttu eru kaup á rekstrarfjármunum.

q) **Nýir reikningsskilastaðlar og tulkunar á þeim sem hafa ekki verið innleiddir**

Nokkrir nýir alþjóðlegir reikningsskilastaðlar gilda um fjárhagsár sem hefjast 1. janúar 2021 eða síðar og er heimilt er að beita fyrir gildistöku þeirra. Samstæðan hefur hins vegar ekki innleitt nýja eða breytta reikningsskilastaðla fyrir gildistíma við gerð þessara reikningsskila.

Ekki er búist við að eftirfarandi breytingar á stöðlum og túlkunum muni hafa veruleg áhrif á reikningsskil samstæðunnar.

- Íþyngjandi samningar - kostnaðurinn við að uppfylla samning (breytingar á IAS 37).
- Breytingar á vaxtaviðmiði - fasi 2 (breytingar á IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 og IFRS 16).
- COVID-19-tengdar leiguúvilnanir (Breytingar á IFRS 16).
- Fastafjármunir: Ávinningur áður en ætluð notkun hefst (Breytingar á IAS 16).

Yfirlýsing um stjórnarhætti

Inngangur

Meginstarfsemi Rarik, móðurfélagsins, er rekstur dreifiveitu sem starfar skv. lögum nr. 65 frá 2003 og nær dreifiveitusvæðið til meginhluta landsins utan höfuðborgarsvæðisins, Vestfjarða og Reykjaness. Auk þess rekur Rarik fimm hitaveitur, jarðvarmaveitur í Búðardal, Blönduósi, Skagaströnd og Siglufirði og fjarvarmaveitur á Seyðisfirði og Höfn í Hornafirði.

Framleiðsla og sala rafmagns er í höndum dótturfélagsins Orkusölunnar ehf. auk þróunar og uppbyggingar orkukerfa innanlands. Rarik Orkuþróun ehf. hefur umsjón með einu erlendu verkefni og Ljós- og gagnaleiðari ehf. hefur umsjón með ljósleiðurum sem lagðir hafa verið með jarðstrengjum. Dótturfélögin eru alfarið í eigu Rarik.

Helstu lög sem gilda um starfsemi Rarik eru raforkulög nr. 65/2003, orkulög nr. 58/1967 og lög um hlutfélög nr. 2/1995.

Stjórnarhættir

Stjórn Rarik leitast við að viðhalda góðum stjórnarháttum og fylgir „Leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja“ sem Viðskiptaráð Íslands, Nasdaq OMX Iceland og Samtök atvinnulífsins gáfu út og tóku gildi 1. júní 2015. Nýlega var kynnt ný útgáfa af leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja sem taka gildi 1. júlí 2021 og mun Rarik innleiða breytingar á stjórnarháttum sem þar koma fram á þessu ári. Leiðbeiningarnar eru aðgengilegar á vefnum leidbeiningar.is. Stjórn setur sér starfsreglur, þar sem valdsvið hennar er skilgreint og verksvið gagnvart forstjóra. Núgildandi starfsreglur stjórnar voru staðfestar af stjórn þann 28. maí 2020. Starfsreglur stjórnar eru aðgengilegar á heimasíðu Rarik.

Áhættustýring og innra eftirlit

Hlutverk stjórnar samkvæmt starfsreglum er að setja markmið varðandi áhættur í starfsemi, ákveða mörk áhættutöku og byggja upp eftirlit með áhættum í rekstrinum, auk þess að fylgja eftir settum markmiðum. Áhættustefna Rarik var síðast endurskoðuð í maí 2020. Í skýringu nr. 28 í ársreikningi er jafnframt gerð grein fyrir áhættustýringu Rarik vegna fjármálagerninga.

Innra eftirlit Rarik felur í sér skilgreiningu á rekstri, stjórnun og hlutverki fyrirtækisins, markmiðasetningu, upplýsingasöfnun og yfirferð þeirra upplýsinga sem verða til í kerfum fyrirtækisins um starfsemi þess, verklag og árangur samkvæmt settum markmiðum. Brugðist er við frávikum og fengin reynsla er nýtt í þróun og endurskilgreiningar á starfsemi. Stjórn félagsins ákvað að framlengja samning við Deloitte um innri endurskoðun fyrir árin 2020 til 2023 en fyrirtækið hefur annast hana frá árinu 2015.

Afkomumarkmið Rarik eru sett af stjórn fyrirtækisins. Mánaðarlega fer stjórn yfir rekstraryfirlit og stöðu í fjárfestingum, þar sem frávik frá áætlunum eru yfirfarin og skýrð. Framkvæmdaráð fundar að jafnaði vikulega en hlutverk þess er m.a. að fara yfir rekstur fyrirtækisins, fjárhagsáætlanir, uppgjör og stöðu fjárfestinga. Svæðisráð eru starfandi á hverju rekstrarsvæði og er því ætlað að samræma og samhæfa starfsemi innan svæðisins með heildarhagsmunum Rarik að leiðarljósi. Þannig er svæðisráðinu ætlað hafa eftirlits með árangri verkefna sem unnin hafa verið.

Í handbók fyrirtækisins, sem er aðgengileg á innri vef þess, eru margvíslegar verklagsreglur til að tryggja gott eftirlit með rekstrarkostnaði. Sömu leiðis eru umfangsmiklar verklagsreglur um tekjuskráningu, m.a. með ferilskráningu mæla og afstemmingu sölukerfis og bókhalds. Þá eru ýmsar verklagsreglur þar sem kveðið er á um hvernig þeir, sem eru fjárhagslega ábyrgir fyrir þeim verkum sem unnið er að, sinni reglubundinni skráningu og eftirliti með kostnaði verkanna og beri ábyrgð á skilum þeirra til uppgjors.

Yfirlýsing um stjórnarhætti, frh.:

Stjórnskipulag

Stjórnskipulag Rarik samanstendur af stjórn móðurfélags, stjórnnum þriggja dótturfélaga og framkvæmdaráði móðurfélagsins. Starfsemi Rarik er skipt í fjögur svið auk skrifstofu forstjóra en þau eru Fjármálasvið, Framkvæmdasvið, Rekstrarsvið og Tæknisvið. Þá hefur stjórn kosið Endurskoðunarnefnd en fer sjálf með hlutverk Starfskjaranefndar.

Fjallað eru um samfélagslega ábyrgð og tengd málefni í viðaukanum ófjárhagsleg upplýsingagjöf og er vísað til þeirrar umfjöllunar.

Stjórn

Stjórn Rarik sinnir stefnumótun, eftirliti og töku meiriháttar ákvarðana í rekstri félagsins í samræmi við lagareglur sem gilda um stjórn félagsins. Stjórnin staðfestir rekstrar- og fjárfestingaáætlanir, fer með málefni félagsins og annast stjórnskipulag rekstrar þess og að starfsemi sé jafnan í réttu og góðu horfi.

Í stjórn Rarik eru fimm eftirtaldir aðalmenn, allir kosnir á aðalfundi:

Birkir Jón Jónsson, Ásakór 3, Kópavogi, formaður stjórnar er fæddur á Siglufirði 24. júlí 1979. Stundaði nám í stjórn málafræði við Háskóla Íslands og lauk MBA prófi frá sama skóla 2008. Var aðstoðarmaður félagsmálaráðherra 2000-2003, sat á Alþingi 2003-2013, í bæjarstjórn Fjallabyggðar 2006-2010 og á sæti í bæjarstjórn Kópavogs frá 2014. Í stjórn Íbúðalánasjóðs 2002-2006 og um árabíl í stjórn Bridgesambands Íslands. Birkir Jón er í dag formaður bæjarráðs Kópavogs, situr í stjórn Sorpu bs. og í almannavarnarnefnd höfuðborgarsvæðisins. Hann var fyrst kosinn í stjórn Rarik ohf. árið 2014.

Arndís Soffía Sigurðardóttir, Smáratúni, Hvolsvelli, varaformaður stjórnar. Hún er lögfræðingur og fædd árið 1978. Hún starfaði sem fulltrúi sýslumanns á Selfossi og síðar á sýslumanns Suðurlandi frá 2007 til 2020 þegar hún var skipuð sýslumaður í Vestmannaeyjum. Hún er eigandi fjölskyldufyrirtækisins Hótel Fljótshlíðar ásamt eiginmanni sínum Ívari Þormarssyni matreiðslumeistara. Hún sat í stjórn Byggðastofnunar árin 2009-2011 og í úrskurðarnefnd samkvæmt lögum um hollustuhætti og mengunarvarnir frá 2010-2012. Hún var fyrst kosin í stjórn Rarik ohf. árið 2018.

Valgerður Gunnarsdóttir, Hrístateigi 2, Húsavík, ritari stjórnar er fædd 1955. Hún er með BA-próf í íslenskum fræðum og almennum bókmenntum frá Háskóla Íslands, kennslu- og uppeldisfræði frá Háskólanum á Akureyri og Diplóma í stjórnun og forystu í skólaumhverfi frá Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands. Er Skólameistari Framhaldsskólans á Húsavík og formaður stjórnar Minningarsjóðs Maríu Kristínar Stephensen. Situr í stjórn Hrauns í Öxnadal ehf. Var Alþingismaður Norðausturkjördæmis 2013-2017 sat í fjárlaganefnd, allsherjar- og menntamálanefnd og var formaður umhverfis- og samgöngunefndar. Var jafnframt einn af varaförsetum Alþingis. Var fulltrúi í stjórnarskrárnefnd skipaðri af forsætisráðherra 2013-2016, átti sæti í Íslandsdeild Norðurlandaráðs 2013-2016 og formaður Íslandsdeildar Norðurlandaráðs 2017 og var varformaður Íslandsdeildar Evrópuráðsþingsins 2016. Hún var fyrst kosin í stjórn Rarik ohf. árið 2018.

Álfheiður Eymarsdóttir, Austurbær, Selfossbær, Selfossi, meðstjórnandi, er fædd 1969. Hún er menntaður stjórn málafræðingur frá HÍ og með Diplóma í alþjóðastjórn málum og stjórn málaheimspeki frá Edinborgarháskóla. Starfsferill spannar tölvur, tækni og sjávarútveg, bæði í einkageiranum og hjá hinu opinbera, hérlendis og um 10 ára skeið í Bretlandi.

Hagsmunatengsl, seta í stjórnnum o.þ.h.: Varabingmaður Pírata í Suðurkjördæmi og varabæjarfulltrúi Á-lista í sveitarfélaginu Árborg og varaformaður eigna- og veitunefndar sveitarfélagsins.

Hún var fyrst kosin í stjórn Rarik ohf. árið 2017.

Yfirlýsing um stjórnarhætti, frh.:

Kristján L. Möller, Laugarvegi 25, Siglufirði meðstjórnandi, fæddur 1953.

Próf frá Iðnskóla Siglufjarðar 1971 og kennarapróf frá Íþróttakennaraskóla Íslands 1976. Ýmis námskeið á sviði félags- og íþróttamála í Noregi og Svíþjóð 1977–1982.

Æskulýðs- og íþróttafulltrúi Siglufjarðar 1970–1974. Íþróttakennari í Bolungarvík 1976–1978. Íþróttafulltrúi Siglufjarðar 1978–1988. Verslunarstjóri í Rafbæ Siglufirði 1988–1990. Rak verslunina Siglósport 1990–1999. Bæjarfulltrúi á Siglufirði 1986–1998, forseti bæjarstjórnar 1986–1987, 1990–1994 og 1994–1998. Bæjarráðsmaður 1986–1990. Formaður veitusölunefndar Siglufjarðar 1991. Stjórnarmaður í Síldarverksmiðjum ríkisins 1986–1990. Í stjórn Þormóðs ramma Siglufirði 1982–1984. Í byggðanefnd forsætisráðherra 1998–1999. Alþingismaður Norðurlands vestra 1999–2003, alþingismaður Norðausturkjördæmis 2003–2016. Samgönguráðherra 2007–2009, samgöngu- og sveitarstjórnarráðherra 2009–2010. Var 3. varaforseti Alþingis 2010–2013 og 1. varaforseti 2013–2016. Sat í fjölda nefnda á Alþingi 1999–2016 og Íslandsdeild Alþjóðaðingmannasambandsins 2003–2007. Ritsstjóri: Neisti Siglufirði, málgað siglufirskra jafnaðarmanna (síðan 1979).

Hann var fyrst kosinn í stjórn Rarik ohf. árið 2018.

Stjórn Rarik ohf. hélt 16 fundi á árinu 2020 og var full mæting á alla fundina. Stjórnin hefur metið hæfi sitt og teljast allir stjórnarmenn óháðir félaginu, stjórnendum þess og eiganda.

Á árinu 2020 lagði stjórnin mat á störf sín sem m.a. var unnið með rafrænni könnun. Jafnframt var lagt mat á störf undirnefndar, þróun félagsins m.t.t. markmiða stjórnar, auk þess lagði stjórnin mat á störf forstjóra.

Framkvæmdaráð og dótturfélög

Tryggvi Þór Haraldsson er forstjóri Rarik. Hann er Rafmagnsverkfræðingur og fæddur 1956. Hann hóf störf hjá Rarik 1980, var m.a. deildarstjóri á Áætlanadeild, síðan á Rafeindadeild og svo Yfirverkfræðingur rafeinda- og mæladeildar. Var Umdæmisstjóri hjá Rarik á Norðurlandi eystra í 10 ár, en hefur verið forstjóri Rarik frá 1. október 2003. Hann situr nú í framkvæmdaráði Rarik og er formaður stjórnar þriggja dótturfélaga Rarik: Orkusölnunnar ehf., Rarik Orkuþróunar ehf. og Ljós- og gagnaleiðara ehf. Hann hefur í gegnum tíðina setið í stjórnnum nokkurra fyrirtækja á almennum markaði, m.a. sem stjórnarformaður. Hann hefur engin hagsmunatengsl við helstu viðskiptaaðila eða fulltrúa eiganda Rarik.

Pétur Einir Þórðarson er aðstoðarforstjóri og situr í Framkvæmdaráði Rarik.

Helga Jóhannsdóttir er framkvæmdastjóri Rekstrarsviðs og situr í Framkvæmdaráði Rarik.

Ólafur Hilmar Sverrisson er framkvæmdastjóri Fjármálasviðs og situr í Framkvæmdaráði Rarik.

Ómar Imsland er framkvæmdastjóri Framkvæmdasviðs og situr í Framkvæmdaráði Rarik.

Tryggvi Ásgrímsson er framkvæmdastjóri Tæknisviðs og situr í Framkvæmdaráði Rarik.

Magnús Kristjánsson er framkvæmdastjóri Orkusölnunnar, sem er dótturfélag Rarik.

Í dótturfélagunum Rarik Orkuþróun ehf. og Ljós- og gagnaleiðara ehf. er ekki starfandi sérstakur framkvæmdastjóri.

Yfirlýsing um stjórnarhætti, frh.:

Endurskoðunarnefnd

Endurskoðunarnefnd Rarik var kosin af stjórn þann 30. apríl 2020 og í henni sitja:

Sigurður Þórðarson, endurskoðandi, formaður,

Valgerður Gunnarsdóttir, ritari stjórnar Rarik og

Kristján L. Möller, stjórnarmaður í stjórn Rarik.

Endurskoðunarnefnd Rarik hefur sett sér starfsreglur sem samþykktar eru af stjórn Rarik. Nefndin starfar í samræmi við ákvæði laga um ársreikninga, lög nr. 3/2006. Nefndin hélt 6 fundi á árinu 2020, sem allir nefndarmenn mættu á. Auk þess átti nefndin fundi með stjórn Rarik og stjórn Orkusölnunnar.

Endurskoðunarnefnd skal leggja tillögur sínar fyrir stjórn Rarik og upplýsir stjórn um störf sín að minnsta kosti tvisvar á ári. Starfsreglur nefndarinnar eru birtar á heimasíðu Rarik.

Starfskjaranefnd

Stjórn Rarik fer með hlutverk starfskjaranefndar og var haldinn einn fundur á árinu 2020 þar sem fjallað var um starfskjarastefnu félagsins. Starfskjarastefna er kynnt á aðalfundum félagsins og er aðgengileg á heimasíðu Rarik.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Inngangur

Meðfylgjandi er yfirlit yfir ófjárhagslega upplýsingagjöf RARIK ohf. til samræmis við 66. gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga. Í yfirlitinu eru upplýsingar um viðskiptalíkan félagsins og stefnur þess í einstökum málaflokkum, ásamt lýsingu á megináhættum og ófjárhagslegum lykilmælikvörðum í tengslum við umhverfis-, félags- og starfsmannamál. Einnig um stefnu félagsins í mannréttindamálum og hvernig félagið spornar við spillingar- og mútumálum. Tekið er mið af leiðbeiningum Evrópusambandsins við framsetningu yfirlitsins, ásamt leiðbeiningum Nasdaq – ESG Reporting Guide 2.0 (ísl. UFS leiðbeiningar, febrúar 2020).

Lýsing á viðskiptalíkani RARIK ohf.

Tilgangur félagsins er að framleiða, dreifa og eiga viðskipti með raforku og varmaorku í samræmi við ákvæði raforkulaga nr. 65/2003 og orkulaga nr. 58/1967 vegna hitaveitna, hvort heldur er í heildsölu eða smásölu, ásamt hverri þeirri starfsemi annarri sem nýtt getur rannsóknir, þekkingu eða búnað félagsins, sbr. lög nr. 25/2006 og 3. grein samþykktu fyrir RARIK.

Meginþungi starfseminnar felst í dreifingu raforku um eigið dreifikerfi til viðskiptavina, en auk þess rekur fyrirtækið jarðvarmaveitur í Búðardal, á Blönduósi og Skagatrönd og á Siglufirði ásamt rafkyntum fjarvarmaveitum á Seyðisfirði og á Höfn í Hornafirði. Í lok árs 2020 var tekin í notkun ný jarðvarmaveita fyrir Höfn og Nesjar og fjarvarmaveitan á Höfn tekin úr rekstri.

Með tilkomu nýrra orkulaga var stofnað sérstakt dótturfélag, Orkusalan ehf., um framleiðslu og sölu raforku á vegum fyrirtækisins. Orkusalan ehf. tók til starfa í ársbyrjun 2007 og starfrækir fimm virkjanir: Grímsár-, Lagarfoss-, Rjúkanda-, Skeiðsfoss- og Smyrlabjargaárvirkjun.

Þróun og uppbygging orkukerfa er hjá öðru dótturfélagi; RARIK orkuþróun ehf. (stofnað 2008) og þriðja dótturfélagið Ljós- og gagnaleiðari ehf. (stofnað 2009) hefur umsjón með ljósleiðurum sem lagðir hafa verið með jarðstrengjum.

Eignarhald og rekstrarform

RARIK samstæðan er eign ríkisins og rekið sem fjárhagslega sjálfstætt opinbert hlutafélag. Fjármálaráðherra fer með eignarhlut í félaginu fyrir hönd ríkisins.

RARIK hefur einkaleyfi á sölu raforkudreifingar á Íslandi að undanskildu höfuðborgarsvæðinu, Akureyri, Suðurnesjum, Vestmannaeyjum, Árborg og Vestfjörðum. Í byrjun árs 2020 keypti RARIK Rafveitu Reyðarfjarðar.

Lagaumhverfi

Helstu lög sem gilda um starfsemi RARIK eru raforkulög nr. 65/2003, orkulög nr. 58/1967 og lög um hlutafélög nr. 2/1995, með áorðnum breytingum. Starfsemi Orkusölnunnar heyrir undir ákvæði samkeppnislaga nr. 44/2005.

Tekjumörk dreifiveitna

Gjaldskrá móðurfélagsins RARIK, tekjur og rekstrarkostnaður eru undir eftirliti Orkustofnunar sem úthlutar tekjumörkum – heimiluðum tekjum (sbr. raforkulög nr. 65/2003). Tekjumörk eru hámark leyfilegra árlegra tekna flutningsfyrirtækis og dreifiveitna til að mæta kostnaði og eru sett til fimm ára en uppfærð árlega.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf, frh.:

HLUTVERK OG STEFNA

Hlutverk og kjarnastarfsemi

RARIK veitir heimilum og fyrirtækjum veitubjónustu á sviði raforku og hitaveitu sem er ein forsenda búsetu og lífsgæða á starfssvæði félagsins.

Stefna

Stefnt er að því að styrkja þjónustunet félagsins þar sem áhersla er á áreiðanlegt dreifikerfi og öflugar starfsstöðvar sem geta veitt víðtæka þjónustu. Félagið er opið fyrir tækifærum til vaxtar og þróunar sem falla að kjarnastarfsemi þess og/eða geta skapað aukna hagkvæmni.

Megináherslur

Stefna RARIK byggist á tilteknum grunnstoðum sem móta megináherslur í rekstri og þróun félagsins til þess að standa við hlutverk og meginmarkmið í bráð og lengd:

- **Hagkvæmur rekstur** sem miðar að því að hámarka nýtingu á eignum, mannauði og aðföngum, tryggja sveigjanleika til þess að takast á við álagspunkta ásamt samræmi og gegnsæi í rekstri og þjónustu með samfélagslega ábyrgð að leiðarljósi.
- **Skilvirk og örugg þjónusta** sem einkennist af einsleitu þjónustuviðmóti ásamt góðri svörun og eftirfylgni þar sem hagkvæmni, gæði og öryggi er í fyrirrúmi.
- **Fyrirmynd** í framsæknum lausnum í tækni og umhverfismálum ásamt góðu samstarfi við fræðasamfélög á starfssviði félagsins.
- **Eftirsóknarverður vinnustaður** þar sem jafnrétti er tryggt og hæfileikar starfsmanna nýtast að fullu í fjölskylduvænu og hvetjandi vinnuumhverfi.

Stjórnskipulag RARIK ohf. nær til allrar starfsemi fyrirtækisins og byggist á forsendum samstæðuskipulags. Aðalfundur kýs fimm menn í stjórn og tvo til vara. Forstjóri hefur á hendi daglega stjórn RARIK samstæðunnar í umboði stjórnar.

Mælikvarði	2020	Þróun frá fyrra ári
ESG:G1 Kynjahlutfall í stjórn	Konur 60% - Karlar 40%	Óbreytt frá fyrra ári

Mælikvarði	Tilvísun
ESG:G2 Óhæði stjórnar	Tilvísun: Reglur RARIK ohf. um hlutverk og framkvæmd starfs stjórnar félagsins, á heimasíðu fyrirtækisins
ESG:G3 Kaupaukar	Nei, ekki er um árangurstengda kaupauka að ræða hjá RARIK
ESG:G4 Kjarasamningar	100% - allir almennir starfsmenn RARIK heyra undir kjarasamninga

Skilgreindar meginreglur og meginviðfangsefni samfélagslegrar ábyrgðar fyrirtækisins eins og hún hefur verið skilgreind í Handbók RARIK styðja við siðareglur fyrirtækisins, auk þess sem að RARIK hefur mótaða stefnu í einstökum málaflokkum.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf, frh.:

Spillingar og mútumál

RARIK gegnir mikilvægu þjónustuhlutverki og leggur áherslu á heiðarleika og ábyrgð í allri starfsemi sinni gagnvart viðskiptavinum og samfélaginu sem fyrirtækið starfar í. Þjónusta fyrirtækisins skal grundvallast á trausti og fagmennsku og einkennast af öryggi, vönduðum vinnubrögðum, sanngirni og heilindum í öllum samskiptum. Opinber birting skal byggja á réttum og skýrum upplýsingum til viðskiptavina um þjónustu fyrirtækisins, um leið og tryggð er greið og rekjanleg leið til að afgreiða fyrirspurnir og ábendingar um það sem betur má fara og fulls trúnaðar gætt um viðskiptahagsmunum. Gerð er krafa um heilbrigða viðskiptahætti, löghlýðni og virðingu fyrir umhverfinu, bæði í öllu starfi innan fyrirtækisins og gagnvart samstarfsaðilum. Starfsmenn og stjórn RARIK forðast persónulega hagsmunaárekstra og ber að vekja athygli á því af fyrra bragði ef afgreiðsla mála á þeirra borði varða þeirra eigin hagsmunum. Ólögmat og/eða ótilhlýðileg háttsemi er ekki liðin. Starfsmenn RARIK skulu leita samþykkis fyrirtækisins hyggist þeir taka að sér aðra launaða vinnu, taka þátt í atvinnurekstri eða sitja í stjórn fyrirtækis, samtaka eða sveitarfélags.

Í lok árs 2020 var skilgreint verklag við uppljóstrun starfsmanna um lögprot eða ámælisverða háttsemi til samræmis við lög um vernd uppljóstrara nr. 40/2020 og opnuð gátt á innri vef fyrirtækisins fyrir ábendingar þessa efnis.

Ákvæði um keðjuábyrgð eru í öllum útboðsgögnum RARIK. Á árinu 2021 mun RARIK rýna innkaupastefnu og kröfur fyrirtækisins til birgja þess er varðar siðareglur birgja og tengsl við vinnuumhverfi, mannréttindi og umhverfismál.

Mælikvarði	Tilvísun
ESG:G6 Siðferði og aðgerðir gegn spillingu	Tilvísun: Siðareglur RARIK á heimasíðu fyrirtækisins
ESG:G5 Siðareglur birgja	Tilvísun: Verkefni ársins 2021
ESG:S9 Barna- og nauðungarvinna	Tilvísun: Verkefni ársins 2021

Persónuvernd

Markmið persónuverndarstefnu RARIK er að tryggja að meðhöndlun RARIK á persónuupplýsingum sé í samræmi við grundvallarsjónarmið og reglur um persónuvernd og friðhelgi einkalífs, sbr. m.a. ákvæði laga nr. 90/2018 um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga. Fyrirtækið hefur á að skipa sérhæfðum starfsmönnum sem fylgja því eftir að gögn séu örugglega varin og komist ekki í hendur annarra en þeirra sem þurfa að vinna með þau. RARIK heyrir undir ákvæði laga um opinber skjalasöfn nr. 77/2014 og hefur því skilaskyldu gagnvart Þjóðskjalasafni Íslands.

Mælikvarði	Tilvísun
ESG:G7 Persónuvernd	Tilvísun: Persónuverndarstefna RARIK á heimasíðu fyrirtækisins
ESG: G7 Persónuvernd	Tilvísun: Persónuverndarstefna Orkusöluinnar á heimasíðu fyrirtækisins

Mannréttindamál

Mannréttindi skulu ávallt vera í fyrirrúmi og hvers konar ójöfnuður eða mismunun verður ekki liðin í starfsemi fyrirtækisins, hvort sem er inn á við eða út á við. Ekki er gefin út sérstök mannréttindastefna til viðbótar við þær reglur sem þegar eru til staðar og er ætlað að tryggja mannréttindi allra aðila sem koma að starfsemi RARIK.

Mælikvarði	Tilvísun
ESG-S10 Mannréttindi	Tilvísun: Siðareglur RARIK á heimasíðu fyrirtækisins

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf, frh.:

Ófjárhagslegir frammistöðuvísar og lykilmælikvarðar

Markmiðasetning fyrirtækisins

Markmið fyrirtækisins eru bæði fjárhagsleg, sem og tengd gæðum þjónustunnar. Stjórn RARIK setur fyrirtækinu fjárhagsleg markmið sem fram koma í áætlanagerð RARIK, auk þess að samþykkja rekstraráætlun og fjárfestingaáætlun hvers árs. Fyrirtækið er jafnframt háð ákvæðum eftirlitsaðila um þjónustu og frammistöðu og hefur sett sér markmið um kennistærðir raforku og um spennugæði til samræmis við ákvæði þar um, sem og um orkumæla í notkun. Loks má nefna markmið og áætlanir jafnlaunakerfisins og markmið um kolefnishlutleysi RARIK, auk markmiða um upplýsingaöryggi.

Umhverfismál

RARIK ohf. hefur samþykka umhverfisstefnu. Varúð skal sýnd í allri umgengni þegar gengið er til verka og þess gætt að valda ekki spjöllum á náttúru landsins, mannvirkjum og sögulegum minjum. Stefna RARIK í umhverfismálum kveður auk þess m.a. á um að verndun umhverfisins skuli ávallt höfð í fyrirrúmi við hönnun og mat á framkvæmdum og þjónustu á vegum fyrirtækisins og að hönnun og framkvæmdir skulu miða að því að valda sem minnstri röskun á umhverfinu og lífríki þess.

Mælikvarði	Tilvísun
ESG:E7 Umhverfisstarfsemi	Tilvísun: Umhverfisstefna RARIK, aðgengileg á heimasíðu fyrirtækisins
ESG:E7 Umhverfisstarfsemi	Tilvísun: Umfjöllun á heimasíðu Orkusölnunnar

Mengunarslys og mengunarhættur í starfsemi RARIK 2020

Eitt atvik var skráð á árinu þar sem olía lak frá búnaði RARIK: Niðurgráfin eldsneytislögn við eina af díslstöðvum RARIK tók að leka vegna tæringar. Um óverulegt magn olíu var að ræða. Búnaður var endurnýjaður og olíumenguðum jarðvegi fargað af þar til bærum aðilum. Unnið var að málinu í samráði við Heilbrigðiseftirlitið á svæðinu.

Jafnframt var eitt atvik skráð hjá Orkusölnunni: Um 0,8 m³ lítrar af olíu láku frá gangráð vélar í Lagarfossvirkjun og þaðan um bakrás í Lagarfliót. Um virkjunina fóru ca. 150 m³/sek af vatni þegar lekinn varð. Vélin var stöðvuð og búnaður endurnýjaður.

Losun gróðurhúsalofttegunda

Við skilgreiningu á kolefnisspori RARIK er notast við Greenhouse Gas Protocol staðalinn (GGP). RARIK hefur sett sér stefnu um kolefnishlutleysi árið 2040 og á árinu 2020 var grunnurinn lagður að aðgerðaráætlun RARIK í loftslagsmálum. Jafnframt var ákveðið að losun vegna UMFANGS 1 á árinu 2020 yrði kolefnisjöfnuð að fullu ásamt þeim hluta af UMFANGI 3 sem snýr að ferðalögum starfsfólks.

Móðurfélag RARIK keypti rúmlega 779 þúsund lítra af jarðefnaeldsneyti á árinu 2020, sem er um 165 þúsund lítrum minna en árið 2019. Kolefnislosun vegna þessa þáttar fór því úr 2.565 tonnum 2019 í 2.118 tonn árið 2020. Samdrátturinn liggur fyrst og fremst í óvenju mikilli keyrslu varaafsls í lok árs 2019 vegna óveðurs og bilana í flutningskerfi raforku. Nánari upplýsingar um kolefnisspor RARIK eru í megintexta ársskýrslunnar.

Á árinu 2020 var farið yfir sorpflokkun hjá fyrirtækinu, en um 30% sorps var óflokkað árið 2019 og sambærilegt hlutfall árið 2020. Á árinu 2021 verður hugað sérstaklega að þessum málaflokki hjá RARIK.

Dótturfélag RARIK, Orkusalan, hefur sett sér stefnu um kolefnishlutleysi og hefur rekstur fyrirtækisins frá árinu 2019 verið kolefnishlutlaus. Aðgerðaráætlun Orkusölnunnar í loftslagsmálum snýst fyrst og fremst um að fylgja kolefnishlutleysi eftir frá ári til árs ásamt því að draga úr losun og auka mótvægisáðgerðir Orkusölnunnar.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf, frh.:

Orkusalan keypti rúmlega 10 þúsund lítra af jarðefnaeldsneyti á árinu 2020 og var kolefnislosun vegna þessa þáttar um 28 tonn. Þessa losun má fyrst og fremst rekja til olíu notkunar á bíla og tæki fyrirtækisins, ásamt notkun rafstöðva í virkjunum. Losun frá lónum fellur einnig undir umfang 1 en í lok árs 2019 fékk Orkusalan Landbúnaðarháskóla Íslands til þess að mæla losun lóna hjá Orkusölunni (Stífluvatn). Í stuttu máli var niðurstaðan sú að ekkert loft safnaðist í safnarana yfir það tímabil sem þeir voru í lóninu; hvorki metan né aðrar gastegundir. Ástæða þessa getur verið sú að metan myndist ekki lengur í botnsetinu sökum þess að aðstæður eru ekki lengur hentugar (t.d. vegna þess að lífrænt efni af nægum gæðum er allt uppuríð).

Mælikvarði	2020	Þróun frá fyrra ári
ESG:E1 Losun gróðurhúsalofttegunda móðurfélag RARIK	2.118 tonn CO2 ígilda Umfang 1	Lækkun um 24% – sjá nánar í ársskýrslu
ESG-E1 Losun gróðurhúsalofttegunda, Orkusalan	28 tonn CO2 ígilda Umfang 1	Losun jókst um helming
ESG:E2 Losunarkræfni gróðurhúsalofttegunda, móðurfélag RARIK	1,75 gCO2e/dreifð kWst	2019: 2,29 gCO2e/dreifð kWst
ESG:E2 Losunarkræfni gróðurhúsalofttegunda, Orkusalan	0,11 gCO2e/framleidd kWst	2019: 0,05 gCO2e/framleidd kWst

Mælikvarði	Tilvísun
ESG:E3 Orkunotkun	Tilvísun: Ársskýrsla RARIK
ESG:E4 Orkukræfni	Tilvísun: Ársskýrsla RARIK
ESG:E5 Samsetning orku	Tilvísun: Ársskýrsla RARIK
ESG:E6 Vatnsnotkun	Tilvísun: Ársskýrsla RARIK

Aðgerðaráætlun RARIK í loftslagsmálum

Í tengslum við stefnumótunavinnu RARIK á árinu 2020 var ákveðið að setja af stað vinnuhóp til að setja fram tillögur um leiðina að kolefnishlutleysi fyrirtækisins árið 2040. Verkefnið var jafnframt hluti af stefnumiðum RARIK um traust og samfélagslega ábyrgt fyrirtæki sem er til fyrirmyndar í umhverfismálum. Markmið verkefnisins var að RARIK verði kolefnishlutlaust árið 2040 og hafi helmingað kolefnisspor sitt árið 2030 skv. UMFANGI 1 í Greenhouse Gas Protocol. Vinnuhópurinn skilaði skýrslu í byrjun október 2020 og voru tillögur hennar kynntar og samþykktar í framkvæmdaráði RARIK sem og í stjórn RARIK síðar sama ár. Í kjölfarið hófst vinna við aðgerðaráætlun RARIK í loftslagsmálum og verður áætlunin lögð fram til rýni og samþykktar í stjórn RARIK á vordögum 2021.

Mælikvarði	Tilvísun
ESG:E8 Loftslagseftirlit/stjórn	Tilvísun: Aðgerðaráætlun RARIK í loftslagsmálum
ESG:E9 Loftslagseftirlit/stjórnendur	Tilvísun: Aðgerðaráætlun RARIK í loftslagsmálum
ESG:E10 Mildun loftslagsáhrættu	Tilvísun: Aðgerðaráætlun RARIK í loftslagsmálum

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf, frh.:

Starfsmannatengd mál

RARIK er með samþykktu starfsmannastefnu og jafnréttisstefnu, auk launa- og jafnlaunastefnu. Öryggi almennings, umhverfis, þjónustu og starfsmanna skal vera lykilatriði við alla ákvarðanatöku. Starfsmenn RARIK eru grunnstoð fyrirtækisins og gagnkvæm virðing og samvinna leggur bæði grunninn að árangursríku samstarfi þeirra og farsælli úrlausn verkefna. Ábyrgð á eigin verkum og fagleg vinnubrögð eru í fyrirrúmi auk þess sem öryggis skal gætt í öllum störfum. Ekki skal veittur afsláttur af öryggisreglum vegna eigin vinnu, vinnu samstarfsmanna eða samstarfsaðila. Starfsmenn skulu leitast við að vanda sig bæði til orða og athafna og gæta þess að samskipti einkennist af heiðarleika, umburðarlyndi og gagnkvæmri virðingu. Hvers konar einelti og mismunun er okkur ekki samboðin og verður ekki liðið.

Á árinu var gerð viðhorfskönnun meðal starfsmanna RARIK til vinnuumhverfis, hvað vel er gert og hvað megi betur fara. Nánari upplýsingar um könnunina og helstu niðurstöður hennar, sem og um starfsmannamál almennt eru í megintexta ársskýrslunnar.

Starfsmannastefna

Það er stefna RARIK að fyllsta jafnréttis sé ávallt gætt í starfsemi fyrirtækisins, óháð kyni. RARIK hámarkar mannauð sinn með því að tryggja að allir starfsmenn njóta sömu tækifæra og kjara óháð kynferði og að allir starfsmenn séu metnir af eigin verðleikum. RARIK leggur áherslu á að starfsfólk fyrirtækisins virði jafnréttissjónarmið í hvívetna og komi fram við hvert annað af virðingu. Hvers konar mismunun á forsendum kynferðis er í andstöðu við jafnréttisstefnu RARIK. Unnið er að jafnlaunavottun og stefnt að vottun á vordögum 2021.

Samkvæmt launagreiningu eru konur með 3,76% hærri grunnlaun. Heildartekjur karla eru 22% hærri en kvenna hjá RARIK. Þetta skýrist að mestu af tímamældri yfirvinnu og bakvöktum vinnuflokka fyrirtækisins sem sjá um viðgerðir og breytingar á dreifikerfinu. Við það starfa nær eingöngu karlar og ef tímamæld yfirvinna og bakvaktir þeirra er tekin út mælist kynbundinn munur heildartekna 2,91% konum í óhag.

Mælikvarði	2020	Þróun frá fyrra ári
ESG:S1 Launahlutfall forstjóra	1,93 – laun forstjóra borið saman við miðgildi heildarlauna starfsmanna	
ESG:S2 Launamunur kynja	Samkvæmt launagreiningu eru konur með 3,76% hærri grunnlaun. Karlar eru aftur á móti með 22% hærri heildartekjur. Sjá skýringu að ofan	
ESG:S3 Starfsmannavelta	10,7%– hlutfall af árlegri heildarveltu	2019: 6,7%
ESG:S4 Kynjafjölbreytni – kynjahlutfall starfsmanna	Konur 19%, karlar 81%	2019: Konur 20%, karlar 80%
ESG:S4 Kynjafjölbreytni – kynjahlutfall stjórnenda	Konur 21%, karlar 79%	2019: Konur 20%, karlar 80%
ESG:S5 Hlutfall tímabundinna starfskrafta	3,6% – hlutfall á móti heildarstöðugildum	

Mælikvarði	Tilvísun
ESG:S6 Aðgerðir gegn mismunun	Tilvísun: Launa- og jafnlaunastefna RARIK, aðgengileg á heimasíðu fyrirtækisins
ESG:S6 Aðgerðir gegn mismunun	Tilvísun: Jafnréttisáætlun RARIK, aðgengileg á heimasíðu fyrirtækisins
ESG:S6 Aðgerðir gegn mismunun	Tilvísun: Aðgerðaráætlun gegn einelti, ofbeldi, kynbundinni og kynferðislegri áreitni

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf, frh.:

Öryggisstjórnun raforkuvirkja – öryggi mannvirkja, starfsmanna, almennings og umhverfis

Öryggisstjórnun raforkuvirkja er skv. lögum nr. 146/1996 og reglugerð um raforkuvirki nr. 678/2009 með áorðnum breytingum ásamt verklags- og skoðunarreglum Mannvirkjastofnunar um öryggi raforkuvirkja. Öryggisstjórnun RARIK var staðfest af Löggildingarstofu (nú Húsnæðis og mannvirkjastofnun) 8. desember 2000 og öryggiskerfi RARIK er reglulega tekið út af skoðunarstofu skv. ákvæðum laga þar um, auk innri úttekta. Nánari upplýsingar um öryggismál á árinu 2019 eru í megintexta ársskýrslunnar.

Mælikvarði	2020	Þróun frá fyrra ári
ESG:S7 Vinnuslysatiðni	Alvarleg slys: 0,005	Alvarleg slys 2019: 0,010

Mælikvarði	Tilvísun
ESG:S8 Hnattraæn heilsa og öryggi	Tilvísun: Ársskýrsla RARIK
ESG:S8 Hnattraæn heilsa og öryggi	Tilvísun: Öryggishandbók RARIK, aðgengileg á heimasíðu fyrirtækisins

Önnur samfélagsleg mál

Sjálfbærni

Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna eru samþætt og mynda jafnvægi milli þriggja stoða sjálfbærrar þróunar; hinnar efnahagslegu, félagslegu og umhverfislegu. Á árinu 2019 tilkynnti RARIK strengvæðingu raforkudreifikerfisins inn í verkefnalista heimsmarkmiðanna. Á árinu 2020 var snjallmælaverkefni RARIK tilkynnt á listann. Á næstu 6 árum verður orkumælum í dreifikerfi RARIK um allt land, bæði raforkumælum og hitaorkumælum, skipt út fyrir snjallmæla. Með þessum nýju orkumælum munu reikningar viðskiptavina byggja á upplýsingum um raunverulega notkun hvers mánaðar í stað áætlunar og uppgjorsreiknings í kjölfar álesturs. Viðskiptavinir geta því fylgst betur með orkunotkun sinni, gripið fyrir inn í ef notkunin þykir óeðlileg og dregið þannig úr orkusóun. Jafnframt mun innleiðing snjallmæla draga úr losun gróðurhúsalofttegunda vegna álesturs. Upplýsingar um framvindu þessara verkefna er að finna í ársskýrslu RARIK.

Áreiðanleiki veitumæla – öryggi viðskiptahátta og hagsmunir neytenda

Mælifræðilegt eftirlit með orkumælum er skv. lögum nr. 91/2006 um mælingar, mæligrunna og vigtarmenn og reglugerðum nr. 1061/2008 og nr. 1062/2008 um mælifræðilegt eftirlit með raforku- og vatnsmælum. Innra eftirlit með veitumælum nær til innkaupa, skráningu, eftirlits og upplýsingaskyldu um veitumæla skv. ákvæðum reglugerða og reglum Neytendastofu þar að lútandi. Kerfið var tekið út og staðfest af Neytendastofu 1. júní 2011 og er reglulega tekið út af skoðunarstofu skv. ákvæðum laga þar um.

Kvartanir viðskiptavina

Viðskiptavinir geta komið kvörtunum á framfæri á heimasíðu fyrirtækisins. Kvörtun er álit viðskiptavinar á þjónustu og vörum fyrirtækisins þess eðlis að þær uppfylli ekki umsamdar kröfur og getur falið í sér bótakröfu á hendur fyrirtækinu. Er viðskiptavinum tryggður réttur til úrvinnslu kvartana í reglugerð nr. 1048/2004 og hefur Orkustofnun eftirlit með framkvæmd þeirrar úrvinnslu, ásamt því að vera úrskurðaraðili í ágreiningsmálum.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf, frh.:

Raforkugæði – afhendingaröryggi og spennugæði

Tekið er á afhendingaröryggi og spennugæðum hjá dreifiveitum í núverandi raforkulögum og í reglugerð nr. 1048/2004 um gæði raforku og afhendingaröryggi. Innra eftirlit með raforkugæðum nær til skráningar, gagnaöflunar og upplýsingaskyldu um afhendingar- og spennugæði raforku skv. 28. grein laga nr. 65/2003 og reglugerð nr. 1048/2004, ásamt ákvæðum Orkustofnunar þar að lútandi. Hefur Orkustofnun eftirlit með framkvæmd innra eftirlits og afhendingargæðum. RARIK gerir eftirlitsaðila árlega grein fyrir afhendingargæðum síðasta árs. Stjórnun raforkugæða RARIK hefur verið viðurkennd af Orkustofnun og er reglulega tekin út af skoðunarstofu skv. ákvæðum laga þar um.

Nánari upplýsingar um truflanir í dreifikerfinu á árinu 2020, skerðingar til notenda og stuðla um afhendingargæði eru í megintexta ársskýrslunnar.

Upplýsingaöryggi – réttar og tiltækar upplýsingar

Markmið RARIK í upplýsingaöryggi er að tryggja örugga afhendingu á orku til viðskiptavina og tryggja eftir því sem við á að upplýsingar séu réttar, tiltækar og að trúnaðar sé gætt. Stjórnkerfi upplýsingaöryggis byggist á leiðbeinandi tilmælum FME og ISO 27001 staðlinum. FME staðfesti 21. ágúst 2014 að RARIK uppfyllti leiðbeiningar þeirra varðandi úttektir á upplýsingakerfum. Á árinu 2020 var stjórnkerfi upplýsingaöryggis RARIK rýnt og uppfært til samræmis við lög nr. 78/2019 um öryggi net og upplýsingakerfa mikilvægra innviða. Nánari upplýsingar um upplýsingatækni og -öryggi eru í megintexta ársskýrslunnar.

Innra eftirlit

Virkt innra eftirlit er samvinnað í alla starfsemi hjá RARIK og fyrir öll helstu verk eru gerðar verklýsingar og unnið samkvæmt Handbók fyrirtækisins. Öflugt samþykktarkerfi er til staðar hjá RARIK og allir reikningar sem berast þurfa að vera samþykktir af tveimur til þremur aðilum áður en þeir eru bókaðir og greiddir. Hjá RARIK starfar endurskoðunarnefnd og RARIK hefur auk þess ráðið sérfræðinga í innri endurskoðun til að taka út innra eftirlit félagsins. Öflugt eftirlit er með aðgangsheimildum að upplýsingakerfum hjá RARIK og er fyrirtækið með upplýsingaöryggisstjóra sem rýnir aðgangsheimildir reglulega.

Endurskoðunarnefnd

Samkvæmt starfsreglum endurskoðunarnefndar RARIK, frá 27. júní 2013, hefur nefndin m.a. eftirlit með vinnuferli við gerð reikningsskila, sem og eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits RARIK, innri endurskoðun og áhættustýringu. Nefndin veitir Ríkisendurskoðun umsögn um val á endurskoðunarfyrtækis. Hún hefur jafnframt eftirlit með endurskoðun ársreikninga og samstæðureiknings RARIK, auk þess að meta óhæði endurskoðanda eða endurskoðunarfyrtækis. Nefndin fundar reglulega og upplýsir stjórn RARIK a.m.k. tvisvar á ári um störf sín og skilar til stjórnar árlegri skýrslu, þar sem m.a. er fjallað um hugsanlega veikleika í innra eftirliti í vinnuferli við gerð reikningsskila. Árlega er jafnframt gerð innri endurskoðun hjá RARIK skv. alþjóðlegum stöðlum IIA, alþjóðasamtaka innri endurskoðenda.

Mælikvarði	Tilvísun
ESG:G8 Sjálfbæriskýrsla	Tilvísun: Ársskýrsla RARIK
ESG:G9 Starfsvenjur við upplýsingagjöf	Tilvísun: Ársskýrsla RARIK
ESG:G9 Starfsvenjur við upplýsingagjöf	Tilvísun: Heimasíða verkefnisins: Heimsmarkmiðin um sjálfbæra þróun
ESG:G9 Starfsvenjur og upplýsingagjöf	Tilvísun: Aðgerðaráætlun RARIK í loftslagsmálum
ESG:G10 Gögn tekin út/sannreynd af ytri aðila	Úttektarskýrslur – skýrslurnar eru ekki birtar opinberlega